

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Є.А.МОСКАЛЕНКО
О.О.ПАВЛЮК
А.І.ДУХОНЧЕНКО

**МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК З ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ
1 КУРСУ ФАКУЛЬТЕТУ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ТА СПОРТУ**

Затверджено
вченою радою ЗДУ
Протокол № від 2004.

ЗАПОРІЖЖЯ 2004

УДК 811.133.1(076)
ББК Ш 147.11-923

Методичний посібник з французької мови для студентів 1 курсу факультету фізичного виховання та спорту / Укладачі: Є.А.Москаленко, О.О.Павлюк, А.І.Духонченко. – Запоріжжя: ЗДУ, 2004. – 65 с.

Посібник призначений для студентів 1 курсу факультету фізичного виховання та спорту, які вивчали французьку мову в середній школі та продовжують її вивчення в університеті, він складається з 11 уроків, кожен з яких містить фонетичний матеріал та артикуляційні вправи, текст, післятекстовий словник, завдання до тексту, граматичний коментар та вправи з граматики. Фонетичний та граматичний матеріал підібрано з урахуванням обсягу і вимог до знань і вмінь студентів, що передбачено програмою з іноземних мов для вищих навчальних закладів.

Коректори А.І.Духонченко, О.О.Павлюк
Відповідальний за випуск Є.А.Москаленко

ВСТУП

“Методичний посібник з французької мови для студентів 1 курсу факультету фізичного виховання та спорту” є першою частиною навчально-методичного комплексу для студентів факультету фізичного виховання та спорту університету. У ньому передбачається обов’язкова корекція вмінь та навичок студентів щодо усного та писемного мовлення, читання, ряду граматичних, орфографічних та вимовних навичок.

Посібник укладений відповідно до вимог програми з іноземних мов для вищих навчальних закладів, а водночас оптимально насичений спортивною термінологією.

Цей посібник відповідає професійній спрямованості навчання французької мови, що відображається у відборі тем, відповідних їм текстів, частотного для мови спортсменів лексико-граматичного матеріалу та видів завдань, які відповідають завданням професійного спілкування в письмовій та усній формах.

Мета посібника – забезпечити засвоєння студентами основ французької мови та виробити і розвинути навички усного мовлення. Всі вправи та завдання націлені на вдосконалення вмінь та навичок студентів у процесі засвоєння французької мови під час навчання в університеті.

Завдання посібника – навчити студентів 1 курсу факультету фізичного виховання та спорту читати і розуміти оригінальну літературу із спеціальності, спілкуватися французькою мовою в межах вивченої тематики, розвивати навички самостійної роботи з текстом. При подачі матеріалу враховується принцип поступового ускладнення фонетичного і графічного матеріалу.

Подання фонетичного матеріалу базується на принципі від звука до букви. Кожен урок починається з фонетичних вправ. Порядок подання звуків обумовлюється класифікацією голосних за положенням органів мовлення: спочатку подаються голосні переднього ряду, потім заднього, наприкінці пояснюються напівголосні.

Тексти уроків охоплюють найрізноманітніше коло побутових, соціально-побутових та країнознавчих тем: “Біографія”, “Сім’я”, “Запорізький держуніверситет”, “Моє навчання в університеті”, “Спорт у нашому житті”, “Квартира”, “Моє рідне місто”, “Київ – столиця України” тощо. До кожного тексту додається словник.

Грамматичний матеріал вводиться з 1 уроку і закріплюється лексико-граматичними вправами. Грамматичний коментар охоплює як морфологічні, так і синтаксичні явища. Грамматичні вправи спрямовано на закріплення й активне засвоєння лексики та граматики. Письмові вправи сприяють набуванню і поглибленню студентами навичок письма й орфографії.

Матеріал для розмовної практики забезпечує систематизацію здобутих знань та активізацію їх в усній формі.

Таблиця “Від букви до звука”, що знаходиться в кінці посібника, сприятиме систематизації знань студентів щодо правильного читання певних букв та буквосполучень.

УРОК 1

ФОНЕТИКА

Звук	Написання	Приклад
[a]	a; à	<i>habiter, à Paris, final, garder, matche, fatal</i>
[a]	â, a перед z a перед ss	<i>âge, vase, classe, passe</i>
[a]	an, am, en, em в одному складі	<i>parent, dans, temps, moment, lentement, avant, emballer</i>

Правила читання

Кінцеві літери – **e, s, es, t, p, d, b, x, z** як правило не читаються (не вимовляються).

S між голосними вимовляється як [z]: *réaliser, Brésil*;

Подвоєння **ss** завжди вимовляються як [s]: *la passe, la classe*;

Кінцевий звук [**d**] не оглушується.

Фонетичні вправи

Вправа 1. Прослухайте слова. Повторіть їх за викладачем. Прочитайте слова самостійно.

- parade, salade, malade, table, salle;
- masse, tasse, passe, passer;
- champ, plan, divan, courant, avant, devant, prendre, apprendre, devant, embolie, d'emblée;
- pas, classes, salles, cadet, petit, trop, grand.

Вправа 2. Випишіть з тексту “Ma biographie” всі слова зі звуками:

- [a];
- [a];
- [a].

MA BIOGRAPHIE

Je m'appelle Olèna Litvinenko. Litvinenko c'est mon nom. Olèna c'est mon prénom (mon petit nom). Je suis Ukrainienne. Je suis née le 10 octobre 1984 au village Skelky à la région de Zaporijja. Il y a déjà 7 ans que notre famille a déménagé à Zaporijja où nous habitons maintenant. Notre famille est nombreuse. Elle se compose de 7 personnes. C'est moi, mon père, ma mère, mon frère aîné, ma sœur cadette. Ce sont aussi mes grand-parents.

Mon père, Olexandre Petrovitsch Litvinenko né le 12 avril 1960 est ouvrier. Il travaille à l'usine “Motor-Sitsh” depuis 1997. Ma mère Olga Vladimirovna Litvinenko née le 3 janvier 1962 est employée. Depuis 2000 elle est entraîneur à l'école sportive pour les enfants. Mon frère aîné Ivan Litvinenko est professeur de la culture physique à l'école secondaire № 35. Ma sœur cadette Lucie a 12 ans. Elle est écolière. Elle fait ses études à l'école secondaire № 18. Elle est une bonne élève. Elle fait aussi du sport. Elle pratique handball. Elle s'entraîne 5 fois par semaine. Quant à

moi, cette année-ci j'ai terminé l'école secondaire № 18. J'ai bien fait mes études. Au mois de septembre j'ai fait mon entrée à l'Université d'Etat de Zaporijja.

Actuellement je suis étudiante de la première année d'études. Je fais mes études à la faculté de la culture physique et du sport.

Vocabulaire

je m'appelle – *мене звуть*

je suis Ukrainien (Ukrainienne) – *я українець (українка)*

je suis né – *я народився*, je suis née – *я народилася*

la région – *область*

il y a déjà 7 ans – *ось вже 7 років*

notre famille – *наша родина*

déménager – *переїжджати*

nous habitons – *ми живемо*

maintenant – *зараз*

nombreux, nombreuse – *численний, численна*

elle se compose de – *вона складається з*

c'est moi – *це я*

mon père – *мій батько*

ma mère – *моя мати*

mon frère aîné – *мій старший брат*

ma sœur cadette – *моя молодша сестра*

ce sont aussi mes grands-parents – *це також мої бабуся та дідусь*

l'ouvrier (m) – *робітник*

il travaille à l'usine – *він працює на заводі*

employé(-e) – *службовець*

depuis – *з (якого часу)*

elle est entraîneur à l'école sportive – *вона тренер у дитячій спортивній школі*

professeur (m) de la culture physique – *вчитель фізкультури*

à l'école secondaire – *в середній школі*

ma sœur a 12 ans – *моїй сестрі 12 років*

elle est écolière – *вона школярка*

elle fait ses études – *вона навчається*

elle est une bonne élève – *вона хороша учениця*

elle fait aussi du sport – *вона також займається спортом*

elle pratique handball – *вона грає у гандбол*

elle s'entraîne 5 fois par semaine – *вона тренується 5 разів на тиждень*

quant à moi – *щодо мене*

cette année-ci j'ai terminé l'école secondaire – *у цьому році я закінчив (ла) середню школу*

au mois de septembre – *у вересні*

j'ai fait mon entrée à l'Université d'Etat – *я вступив (ла) до держуніверситету*

actuellement – *зараз*

je suis étudiant (-e) de la première année d'études – *я студент (-ка) першого курсу*

je fais mes études à la faculté de la culture physique et du sport – *я навчаюся на факультеті фізичної культури та спорту*

Questions pour le texte

1. Quel est votre nom de famille ?
2. Quel est votre prénom (petit nom) ?
3. Quel âge avez-vous ?
4. En quelle année êtes-vous né(e) ?
5. Quelle est votre ville natale ? Quel est votre village natal ?
6. Qui êtes-vous ?
7. Où faites-vous vos études ?
8. Votre famille est-elle nombreuse ?
9. Que fait votre père ?
10. A-t-il du travail ?
11. Que fait votre mère ?
12. Est-elle ménagère ?
13. Avez-vous vos grand-parents ?
14. Travaillent-ils encore ?
15. Sont-ils retraités ?

Curriculum vitae

Igor Bondarenko
 47, rue Chevtchenko, app.77
 69008 Zaporijja
 Né le 5.12.1984
 Célibataire (marié)
 Tel. 0612 (34-26-96)
 Formation
 1991-2001: Ecole secondaire 34 (Zaporijja)
 Langues pratiquées: ukrainien, français

Завдання до тексту

Завдання 1. Ознайомтесь з текстом “Ma biographie”, зробіть його письмовий переклад на рідну мову.

Завдання 2. Дайте усні відповіді на поставлені запитання.

Завдання 3. Розкажіть про себе та напишіть за наведеним вище зразком свою біографію.

ГРАМАТИКА

Артикль (L'article)

Артикль – це службове слово, що вживається перед іменником. Артикль вказує на рід, число, означеність або неозначеність цього іменника. Основними видами артиклів у французькій мові є:

- 1) неозначений артикль (article indéfini);

- 2) означений артикль (article défini);
- 3) частковий артикль (article partitif).

Неозначений артикль (L'article indéfini)

Цей артикль вживається перед тими іменниками, що означають особу або предмет, про які ще не йшлося, або у тому разі, коли їх треба виділити з групи осіб чи предметів, напр.: *Je vois **un** joueur. Ce sont **des** footballeurs.*

Рід	Число	
	Однина	Множина
Чоловічий	un	des
Жіночий	une	des

un équipier – *член команди*
 une équipe – *команда*
 une compétition – *змагання*
 des sportifs – *спортсмени*
 des sportives – *спортсменки*

Означений артикль (L'article défini)

Цей артикль вживається перед іменниками, що означають предмети вже відомі або єдині у своєму роді, а також коли артикль можна замінити:

1. Вказівним прикметником, напр.: *Passe-moi **la** balle. Passe-moi **cette** balle.*
2. Присвійним прикметником, напр.: *Passe-moi **la** balle. Passe-moi **ma** balle.*
3. Прикметником *chaque*, напр.: ***Le** matin je fais de la gymnastique. **Chaque** matin je fais de la gymnastique.*
4. Прикметником **quel** у кличному реченні, напр.: ***Le** jeu! **Quel** jeu!*

Рід	Число	
	Однина	Множина
Чоловічий	le	les
Жіночий	la	les

le boxeur – *боксер*
 le champion – *чемпіон*
 la gymnastique – *гімнастика*
 la championne – *чемпіонка*
 les stades – *стадіони*
 les participants – *учасники*
 les participantes – *учасниці*

Скорочений артикль (L'article élidé)

Перед іменниками, які починаються з голосного або **h**, що не вимовляється, вживається скорочений означений артикль, тобто той, що втрачає свій голосний, напр.: *l'entraîneur (m) – тренер*

l'haltérophilie (f) – важка атлетика

Злитний артикль (L'article contracté)

Якщо означеному артиклю **le** або **les** передує прийменник **à** або **de**, то відбувається злиття цього означеного артикля з прийменником:

à + le = **au** de + le = **du**

à + les = **aux** de + les = **des**

Наприклад: Il s'adresse **au** chef d'équipe.

Les résultats **du** champion sont connu dans le pays.

Nous pensons **aux** Jeux Olympiques.

Les résultats **des** sportifs sont discutés.

Частковий артикль (L'article partitif)

Частковий артикль вживається перед іменниками, що означають речовину або продукт, від яких береться частина, напр.: *J'achète **du** pain et **de la** viande.* Частковий артикль вживається також перед абстрактними іменниками, напр.: *Il a **de la** patience. Il a **du** talent.*

Рід	Число	
	Однина	Множина
Чоловічий	du, de l'	des
Жіночий	de la, de l'	des

Частковий артикль вживається також

1) у дієслівних виразах, напр.: *Faire **du** ski. Faire **de la** gymnastique.*

2) у безособових виразах відносно погоди, напр.: *Il fait **du** vent. Il y a **de la** pluie.*

Наприклад: Je prends **du** thé. Tu mange **de l'**ail. Qui achète **de la** limonade?

Il faut boire **de l'**eau. Nous achetons **des** fruits.

Прийменники **à, de**. Їх значення та вживання

Прийменники **à, de** вживаються для вираження причинних часових та інших відношень між словами.

Прийменник à вказує на	Прийменник de вказує на
Місце знаходження (де?) Ce sportif est à Kyïv. <i>Цей спортсмен у Києві.</i>	Місце походження (звідки?) Ce sportif est de la France. <i>Цей спортсмен із Франції.</i>
Напрямок (куди?) Je vais au stade. <i>Я йду на стадіон.</i>	Відправну точку (звідки?) Je viens de stade. <i>Я йду з стадіону.</i>
Час дії (коли?) Nous déjeunons à 12 heures. <i>Ми снідаємо о 12 годині.</i>	Початок дії (з яких пір?) Le match dure de 5 heures à 9 heures. <i>Матч продовжується з 5 до 9 години</i>
Призначення предмета une tasse à café <i>чашка для кави</i>	Матеріал, з якого зроблений предмет Un vase de cristal <i>кришталева ваза</i>
Приналежність Cette balle est à Paul.	Приналежність C'est la balle de Paul.

<i>Це м'яч Павла.</i>	<i>Це м'яч Павла.</i>
Відповідає часто давальному відмінку Le joueur passe la balle au gardien de but. <i>Гравець передає м'яч воротарю.</i>	Відповідає часто родовому відмінку Le joueur reçoit la balle du gardien de but. <i>Гравець отримує м'яч від воротаря.</i>

Граматичні вправи

Вправа 1. Запишіть іменники з неозначеним артиклем і перекладіть їх на рідну мову: a) sportif, sportive, sportives, sport, stades, compétition, compétitions, équipe, équipier, participant, participante, participantes, gymnastique, champion, championne, but, buts, joueur, footballeur, boxeur, footballeurs, boxeurs, entraîneur, balle, jeu; b) étudiante, magasin, crayon, secrétaire, usine, école, écoles, bureau, employée, marchand, marchands, homme, table, clé, bâton, ouvrier, oreilles, brosse, rue, oreille, nom, classe, hommes, épingle.

Вправа 2. Напишіть іменники з означеним артиклем і перекладіть їх: a) basket-ball, basketteur, skieur, skiff, slalom, tennis, tennisman, patinage, patineurs, patineuse, patinoire, lutte, boxe; b) dactylo, salaire, livre, poche, sac, métier, travail, atelier, profession, grammaire, passeport, voitures, nationalité, domicile, recherches, peur, soif, manteau, train, bain, corde, chiffon, femme, vacances, faim.

Вправа 3. Замість крапок напишіть частковий артикль *du, de la, de l', des*; перекладіть речення, підкресліть частковий артикль: Je mange....fromage. Mon père achète.....sucre etviande. Elle prépare....café. Les enfants boivent....eau. Mangez-vous ... pain? En hiver, il y a ... vent. Avez-vous ... feu? Je veux gagner ... argent. A l'école, le professeur veut ... silence. L'été, j'aime ...cyclisme et ... tennis.

Вправа 4. Замість крапок напишіть злитний артикль і перекладіть речення.

1. Les étudiants pensentvacances.
2. Ce footballeur passe la balle.... gardien de but.
3. Le succès.... sportif est remarquable.
4. Les succès.... équipes sont remarquables.

Вправа 5. Замість крапок напишіть злитний артикль: **du, de la, de l', au, à la, à l', aux**, перекладіть речення на рідну мову.

1. Le professeur donne des crayons ... élèves.
2. Est-ce que vous allez... bureau?
3. Dites-moi le nom ... directeur, s'il vous plaît.
4. Il met la main ... poche.
5. Voulez-vous écrire ... tableau?
6. Le médecin regarde l'oreille ... malade.
7. Avez-vous mal ... pieds?

Вправа 6. Поставте: **de, de la, du, à la, au.**

Jouer ... football; jouer ... tennis; une partie ... rugby; le champion ... monde; le champion ... France; pêcher ... ligne; faire ... tourisme; une équipe ... football; un match ... rugby; un coup ... poing.

УРОК 2

ФОНЕТИКА

Звук	Написання	Приклад
[ɛ]	e – в закритому складі è ê ei et ai est – 3 особа однини дієслова <i>être</i> у теперішньому часі	<i>elle</i> <i>manège</i> <i>être</i> <i>Seine</i> <i>stylet</i> <i>paire</i> <i>elle est petite</i>
[e]	é er – у кінці слова ez – у кінці слова es – в службових односкладових словах et – сполучник <i>i, ma, a</i> j'ai – 1 особа однини теперішнього часу дієслова <i>avoir</i>	<i>régler</i> <i>pratiquer</i> <i>répétez</i> <i>mes, tes, ses, ces, les, des</i> <i>études et sport</i> <i>j'ai toutes les chances</i>

Звук [ɛ] подібний до українського наголошеного **e** у словах мед, рожевий: *emblème, esprit, vestiaire, essai*.

При артикуляції звуку [e] куточки губ розтягнуті (як при вимушеній посмішці), кінчик язика притиснутий до верхніх корінних зубів: *répéter, préparer*.

Правила читання

Літера **c** читається як [s] перед голосними **e, i, y**: *place, cinéma, face*.
В усіх інших випадках **c** читається як [k]: *carte, cadet, costume, avec*.

Між голосними **s** завжди читається як [z]: *malaise*.

Подвоєна **s** завжди читається як [s]: *classe, passe*.

Фонетичні вправи

Вправа 1. Прослухайте слова. Повторіть їх за викладачем. Прочитайте ці слова самостійно.

cycle	délégué	détente
cérémonie	arrivée	quai
comité	maître	sirène
départ	esprit	s'entraîner
cyclisme	relais	faire appel
cyclo-cross	prêt	arène
cyclomoteur	s'élever	athlète

pesage lancer

Вправа 2. Прочитайте текст “Les parents et les enfants en France”.
Випишіть з нього всі слова зі звуками 1) [], 2) [e]

LES PARENTS ET LES ENFANTS EN FRANCE

L’harmonie entre parents et adolescents reste le fondement de la cellule familiale. 78% des parents disent que l’entente avec leur enfants adolescents est excellente ou très bonne. Le pourcentage est même 85% dans les foyers de cadre ou de commerçants, mais il n’est que de 70 % dans le milieu des employés et des ouvriers.

Les réponses des parents sont souvent confirmées par celles des adolescents, garçons ou filles. Les jeunes de treize à quinze ans se sentent plus en harmonie avec leurs parents que les adolescents de seize à dix-sept ans et les filles plus que les garçons.

Si les réponses des parents et des adolescents concordent s’agissant des amis, ce n’est pas le cas pour les relations amoureuses, les sorties du soir, l’argent de poche et les émissions de télé. Mais, même dans ces domaines, les rapports restent bons. Les causes réelles de frictions concernent davantage les résultats scolaire et la participation aux tâches de la maison. 58 % de garçons admettent qu’ils ont des problèmes avec leurs parents au sujet de leur scolarité, alors que, pour 48% des filles c’est un sujet de conflit.

La mère est toujours l’interlocutrice privilégiée.

Sur quelle base repose l’entente parents-adolescents? D’abord sur l’affection (51%) disent les parents. Puis, sur l’indépendance des enfants (40%) et leur sens des responsabilités (37%). Les parents placent en tête l’honnêteté et la loyauté et en deuxième le goût du travail.

Vocabulaire

les parents et les enfants – *батьки і діти*

la cellule familiale – *сімейний (родинний) осередок*

rester – *залишатися*

le fondement – *основа*

dire – *казати*; ils disent – *вони кажуть*

que – *що*

l’entente (f) – *взаємо (по)розуміння*

l’adolescent (-e) (m, f) – *підліток*

excellent(-e) – *чудовий (-а)*

dans les foyers de cadre – *у родинях керівних кадрів*

le commerçant – *комерсант*

dans le milieu des employés – *у колах службовців*

l’ouvrier (m) – *робітник*

les réponses des parents sont souvent confirmées par celles des adolescents –
відповіді батьків часто підтверджуються відповідями підлітків

le jeune – *молода людина*

se sentir – *почувати себе*

en harmonie – у гармонії
 la fille – дівчина
 le garçon – хлопець
 concorder – тут: співпадати
 s'agissant – тут: якщо мова йде про
 les relations (pl) – зв'язки
 les sorties (pl) du soir – вечірні прогулянки
 l'argent (m) de poche – кишенькові гроші
 les émissions de télé – телевізійні програми (передачі)
 mais – але
 même – навіть
 dans ces domaines – у цих галузях
 bon – гарний
 les causes – причини
 la friction – тертя
 la participation aux tâches de la maison – участь у домашніх справах
 concerner – стосуватися
 davantage – тут: більш того
 scolaire – шкільний
 au sujet – з приводу
 admettre – припускати
 avec – з
 la scolarité – шкільні справи
 alors que – у той час як
 l'interlocutrice (f) – слухачка
 reposer – базуватися
 l'indépendance (f) – незалежність
 placer – розміщувати
 en tête – на чолі (на перше місце)
 l'honnêteté (f) – чесність, порядність
 la loyauté – чесність, порядність

Questions pour le texte

1. Qu'est-ce qui est le fondement de la cellule familiale?
2. Est-ce qu'il existe l'harmonie entre les parents et les enfants dans votre famille?
3. Comment est l'entente avec vos parents?
4. Est-ce que vous posez de problèmes à vos parents?
5. Est-ce qu'on se dispute parfois pour quelques problèmes dans votre famille?
Nommez trois problèmes principaux.
6. Est-ce que vos parents ont l'aire fâché quand vous rentrez tard?

Завдання до тексту

Завдання 1. Ознайомтесь з текстом “Les parents et les enfants en France”, зробіть його письмовий переклад на рідну мову.

Завдання 2. Дайте усні відповіді на поставлені запитання.

ГРАМАТИКА

Питальне речення

Однією з найбільш вживаних конструкцій питального речення є конструкція, що починається питальними зворотами:

Est-ce que ? – *чи? хіба?*

Qui est-ce qui? – *хто?* Питання до підмета (живої істоти)

Qui est-ce que? – *кого?* Питання до прямого додатку (живої істоти)

Qu'est-ce qui? – *що?* Питання до підмета (предмета)

Qu'est-ce que? – *що?* Питання до прямого додатку (предмета)

Після питального звороту порядок слів у реченні залишається таким самим як і у розповідному.

Напр.: *розповідне речення* Il est sportif. *Він спортсмен.*

питальне речення Est-ce qu'il est sportif ? *Чи є він спортсменом?*

Je cours vite.

Est-ce que je cours vite ?

Nous pratiquons du sport.

Est-ce que nous pratiquons du sport ?

Patrick est le capitaine de notre équipe.

Qui est-ce qui est le capitaine de notre équipe ?

Іменник

Іменник як частина мови означає слово, що називає предмет (*la balle*), істоту (*l'homme, le chien*), явище (*le vent*), дію (*l'arrivée*), якість (*la pureté*), властивість (*l'honnêteté*), стан (*l'indépendance*) тощо і відповідає на питання **хто?** або **що?**

Іменники поділяються на власні, напр.: *Pierre de Coubertin, Pelé, la France* та загальні, напр.: *la femme, la natation, le nageur*.

За способом утворення іменники поділяються на

- 1) прості, наприклад: *le maître* ;
- 2) складні, наприклад: *planche à voile* ;
- 3) похідні, утворені за допомогою суфіксів наприклад:
patiner »» *patinageur* »» *patinageuse*;
patiner »» *patinoir*.

У французькій мові всі іменники розподіляються за двома родами, чоловічим та жіночим, на відміну від рідної мови, де існує ще й середній рід.

Рід іменника у французькій мові не завжди співпадає з родом іменника в рідній мові. Рід похідних іменників допоможе запам'ятати наведена далі таблиця суфіксів, що найчастіше вживаються для утворення іменників.

Суфікси чоловічого роду	Іменники	Суфікси жіночого роду	Іменники
-age	patinage	-ade	Olympiade
-ail	travail	-aison	livraison
-ain	dizain	-aine	disaine

-aire	adversaire		
-ard	billard		
-ais	Français	-aise	Française
-eur	vainqueur	-euse	nageuse
		-ance	reconnaissance
		-ence	influence
-ier	policier	-ière	écolière
-ment	tempérament	-ition	compétition
-ien	Ukrainien	-ienne	Ukrainienne
-isme	organisme	-ation	autorisation
-iste	alpiniste	-ature	créature
-ot	maillot	-ture	voiture
		-ette	cordelette
		-ité	rapidité
		-té	fierté
-teur	basketteur	-trice	institutrice
		-ie	physiologie
		-esse	jeunesse

Граматичні вправи

Вправа 1. Визначте рід іменників за допомогою знайомих суфіксів. Запишіть ці іменники, позначивши чоловічий рід літерою (*m*), жіночий рід літерою (*f*); перекладіть іменники. Наприклад: footballeur – footballeur (*m*) – футболіст: Américain, vieillard, culture, mouvement, puissance, boxeur, gardien, officier, matelot, gouvernement, détail, arbitrage, règlement, fondation, vieillesse, prolongation, créature, promenade, tourisme, volonté, cyclisme.

Вправа 2. За допомогою словника визначте рід наведених іменників, запишіть їх з означеним артиклем, проговорюючи вголос, перекладіть на рідну мову.

balle	rugby	goal
ballon	gymnastique	victoire
entraînement	bille	force
entraîneur	escrime	période
boxe	athlétisme	exercice
tennis	sport	football
joueur	aviron	handball
raquette	course à pied	volley-ball
natation	basket-ball	marche à pied
matche	lutte	équipe
but	cyclisme	arbitre

Вправа 3. Наведіть французькі еквіваленти іменників, вживаючи їх з неозначеним артиклем: тренування, тренер, вправа, спорт, гравець, команда, суддя, м'яч, шкіряний м'яч, гра, боротьба, переможець, рух, воля, сила, регламент, фехтування, перемога, гол.

Вправа 4. Поставте питання за допомогою питальних зворотів.

L'harmonie entre les parents et adolescents est le fondement de la famille. Les rapports entre les parents et adolescents restent bons. La mère est l'interlocutrice privilégiée.

УРОК 3

ФОНЕТИКА

Звук	Написання	Приклад
[oe]	eu – перед приголосним, що вимовляється, крім z oeu – перед приголосним, що вимовляється e – у відкритому ненаголошеному складі	<i>jeune, jeunesse</i> <i>sœur, cœur, cœur</i> <i>je, me, te</i>
[o]	eu – у кінці слова eu – перед z oeu – у кінці слова	<i>jeu, peu, deux</i> <i>heureuse</i> <i>noeud</i>

Положення артикуляційного апарату при вимові звуку [oe] є таким самим, як і при вимовлянні звуку [ɛ], але губи трохи округлені.

Порівняно зі звуком [oe] при вимові звуку [o] губи округляються більше і трохи висунуті вперед.

Правила читання

Літера **y** перед приголосним та в ізольованій позиції читається як [i]: *hymne, y*.

Літера **g** перед голосними **e, i, y** читається як [j]: *gymnase*

В інших випадках як [g]: *galop, gamaches*.

Літера **j** завжди читається як [j]: *jongler, jet, jeu, jambe*.

Буквосполучення **qu** завжди читається як [k]: *que, qui, quai, quoi*.

Фонетичні вправи

Вправа 1. Прослухайте слова. Повторіть їх за викладачем. Прочитайте ці слова самостійно.

[g]	[j]	[k]	[oe]	[o]
gai	gymnaste	quatre	coeur	deux
gare	gymnastique	qualification	fleur	il veut
gaz	gypse	quart	directeur	il pleut
garnir	génie	quel	beurre	peu
goût	gilet	qui	tenir	bleu
grand	gigantesque	quille	venir	heureuse
guerre	jetter		redevenir	malheureuse
guide	jongler		devenir	nerveuse
gras	jeu		le	noeud
			se	

de

Вправа 2. Прочитайте текст “Ma famille”, випишіть з нього всі слова, що мають звуки: 1) [g]; 2) [j]; 3) [k]; 4) [œ]; 5) [o].

MA FAMILLE

Je m’appelle André Bobko. J’ai 23 ans. Je suis né le 29 avril 1980 à Odessa. Je suis marié. Ma famille n’est pas nombreuse. Nous sommes trois dans notre famille, moi, ma jeune femme et notre petit fils.

Ma femme s’appelle Anne Bobko. Son nom de jeune fille est Kaplenko. Elle a 22 ans. Elle est née le 4 octobre de 1981 à Odessa. Elle est jeune et belle. Elle a les yeux bleux et les cheveux frisés. Ma femme est heureuse. Elle enseigne la chimie à l’école secondaire. Elle est enseignante. Elle aime son métier. Mais en ce moment elle ne travaille pas car nous avons notre petit enfant, notre fils Nicolas, un charmant bébé de 6 mois. Nous sommes très heureux. Notre fils n’est pas paresseux. Il grandit très vite.

Quant à moi, je travaille comme maître-nageur à l’école sportive. Je suis maître es sport et je reste toujours en bonne forme physique. J’apprend à nager les jeunes sportifs. J’élabore ma propre méthode d’entraînement. En même temps je suis étudiant. Je fais mes études par correspondance à l’Institut de la culture physique. Je suis étudiant de la quatrième année d’études.

Mes parents habitent aussi à Odessa. Mon père est le mécanicien. Il travaille dans une usine de cette ville. Ma mère travaille en qualité de comptable à la Banque d’Etat. Mes grands-parents ne travaillent plus parce qu’ils sont âgés. Ils sont en retraite, ils sont retraités. Nous les visitons souvent.

Vocabulaire

je suis marié – *я одружений*

je suis mariée – *я заміжня*

je suis célibataire – *я холостяк*

ma famille n’est pas nombreuse – *моя родина невелика*

nous sommes trois – *нас троє*

ma jeune femme – *моя молода дружина*

notre petit fils – *наш маленький син*

son nom de jeune fille – *її дівоче прізвище*

elle a 22 ans – *їй 22 роки*

elle est belle – *вона гарна*

elle a les yeux bleux et les cheveux frisés – *у неї сині очі й курчає волосся*

ma femme est heureuse – *моя дружина щаслива*

elle enseigne la chimie à l’école secondaire – *вона викладає хімію у середній школі*

elle est enseignante – *вона вчителька*

elle aime son métier – *вона любить свою справу*

en ce moment – *у цей час*

car – *тому що*

il travaille dans une des usines de cette ville – *він працює на одному з заводів цього міста*

nous avons notre petit enfant – *ми маємо маленьку дитину*
 un charmant bébé de 6 mois – *чудове немовля, якому півроку*
 nous sommes très heureux – *ми дуже щасливі*
 notre fils n'est pas paresseux – *наш син не ледар*
 il grandit très vite – *він росте дуже швидко*
 quant à moi – *щодо мене*
 je travaille comme maître-nageur à l'école sportive – *я працюю інструктором з плавання у спортивній школі*
 je suis maître ès sports – *я майстер спорту*
 je reste toujours en bonne forme physique – *я завжди знаходжусь у гарній фізичній формі*
 j'apprend à nager les jeunes sportifs – *я навчаю плавати молодих спортсменів*
 j'élabore ma propre méthode d'entraînement – *я розробляю свою власну методику тренування*
 en même temps – *у той же час*
 je fais mes études par correspondance – *я навчаюсь заочно*
 à l'Institut de la culture physique – *в інституті фізкультури*
 je suis étudiant de la quatrième année d'études – *я студент четвертого курсу*
 mes parents – *мої батьки*
 le mécanicien – *механік*
 il travaille dans une des usines de cette ville – *він працює на одному з заводів цього міста*
 elle travaille en qualité de comptable à la Banque d'Etat – *вона працює бухгалтером у державному банку*
 ils ne travaillent plus – *вони вже не працюють*
 parce qu'ils sont âgés – *тому що вони похилого віку*
 ils sont en retraite – *вони на пенсії*
 ils sont retraités – *вони пенсіонери*
 nous les visitons souvent – *ми їх часто відвідуємо*

Questions pour le texte

1. Quel est le nom de jeune fille de votre femme ?
2. Quel âge a-t-elle ?
3. Où est-ce qu'elle est née ?
4. Est-ce que sa ville natale est grande ?
5. Nommez la date de naissance de votre femme.
6. Nommez le lieu de votre naissance.
7. Comment est votre situation de famille ?
8. Avez-vous les enfants ?
9. Combien d'enfants avez-vous ?
10. Sont-ils majeurs ?
11. Est-ce que votre fils est tout petit ?
12. Fréquente-il l'école maternelle ? (jardin d'enfants)
13. Dites votre numéro de téléphone, s.v.p.

Fiche

Nom	Bobko
Nom de jeune fille (pour les femmes mariées)	Kaplenko
Prénom	Anna
Date de naissance	le 4 octobre 1981
Lieu de naissance	Odessa
Nationalité	Ukrainienne
Situation de famille	mariée
Nombre d'enfants	1
Profession	enseignante
Adresse	11, rue Gogol, app.10, Odessa
Numéro de téléphone	(0622) 65-85-72

Завдання до тексту

Завдання 1. Прочитайте текст. Перекладіть його на рідну мову.

Завдання 2. Дайте усні відповіді на поставлені запитання.

Завдання 3. Складіть та запишіть довідку про себе.

Завдання 4. Підготуйте розповідь про вашу родину.

ГРАМАТИКА

Рід іменників

Рід іменників, що означають живі істоти визначається головним чином:

- 1) різними формами слова: *un homme – une femme*;
- 2) зміною артикля: *un gymnaste – une gymnaste*;
- 3) зміною закінчення: *un participant – une participante*.

Основні шляхи утворення жіночого роду іменників:

- 1) додавання до форми чоловічого роду літери **e**:
 - а) *un marié – une mariée* (без зміни вимови);
 - б) *un étudiant – une étudiante* (зі зміною вимови);
- 2) шляхом зміни кінцевої **-f** на **-ve**; **-x** на **-se**:

un sportif – une sportive
un époux – une épouse;
- 3) шляхом заміни кінцевого **-er, -ier** на **-ère, -ière**:

un écolier – une écolière
un berger – une bergère;
- 4) шляхом подвоєння кінцевого **n** та додаванням німого **e**:

un champion – une championne
un Européen – une Européenne
un paysan – une paysanne;
- 5) іменники на **-eur** приймають у жіночому роді **-euse**, іноді **-trice**:

un skieur – une skieuse
un patineur – une patineuse

un instituteur – une institutrice;

б) для деяких іменників, що вказують на рід заняття, професію, мають тільки одну форму – чоловічого роду:

un écrivain – письменник, письменниця.

Для уточнення іноді додають слово *femme*, що йому передує:

une femme médecin – жінка лікар

une femme écrivain – письменниця;

7) існують й особливі форми іменників жіночого роду, що не підлягають вище згаданим правилам :

un héros – une héroïne

un maître – une maîtresse

un nègre – une négresse

un hôte – une hôtesse

Граматичні вправи

Вправа 1. Утворіть іменники жіночого роду від іменників чоловічого роду: le cousin, le délégué, un acteur, un employé, le directeur, le citoyen, le vendeur, le champion, le skieur, le patineur, le participant, l'entraîneur, le sportif, un enfant, le professeur, l'Ukrainien, l'Anglais, le Français.

Вправа 2. Наведіть до нижче наданих іменників відповідні форми жіночого роду: l'homme – ..., le père – ..., le cousin – ..., le fils – ..., le frère – ..., le grand-père – ..., l'oncle – ..., le neveu –

УРОК 4

ФОНЕТИКА

Звук	Написання	Приклад
[]	o перед будь-яким приголосним, що вимовляється, крім [z] au перед r um на кінці слова	<i>bonne</i> <i>lauréat</i> <i>minimum</i>
[o]	o перед [z] o в кінці слова або перед приголосним, що не вимовляється ô au eau	<i>pose</i> <i>métro, mot</i> <i>rôle</i> <i>haut</i> <i>tableau</i>
[]	on om	<i>mon, ton, son</i> <i>comprendre, accompagner</i>

При вимові відкритого [] язык трохи відтягнений назад та кінчик языка не торкається нижніх зубів. Задня частина спинки языка трохи піднесена до м'якого піднебіння. Губи округлені, випнуті й напружені.

При вимові [o:] закритого губи заокруглені і випнуті вперед більше, ніж при артикуляції []. Задня частина спинки языка піднесена до м'якого

піднебіння більше, ніж при []. Бокові краї язика доторкаються до альвеол останніх корінних зубів. Кінчик язика опущений, але не торкається нижніх зубів. Язик відтягнений в задню частину ротової порожнини. Губи округлені та витягнуті вперед.

Порівняно з відповідним чистим [:] при [:] носовому губна щілина значно менша, щелепа опускається менше, положення язика однакове, піднебінна завіса опущена. Носове [:] трохи більш загублене, ніж чисте [:].

Правила читання

Літера **h** у французькій мові ніколи не читається: *hymne*.

Буквосполучення **ch** читається як [ʃ]: *champion*.

Буквосполучення **ph** читається як [f]: *physique*.

Фонетичні вправи

Вправа 1. Прослухайте слова. Повторіть їх за викладачем. Прочитайте їх самотійно.

[]	[ʃ]	[f]	[]	[o]	[o:]
habiter	champion	photo	fort	peau	pose
hygiène	chance	pharmacie	corps	tableau	cause
hymne	chef	phénomène	homme	bateau	pause
hydrophobie	cheville	phare	somme	haut	rôle
	chiffre-record	phase	bonne	faux	
	chiffre-témoin	phobie	comme	eau	
		phtisie	album	faute	
			minimum	auto	
			laurier	numéro	
			mauresque	météo	

Вправа 2. Прочитайте речення, випишіть слова із звуками а) []; б) [o]; в) [].

Je me fais mal,
je monte sur mon vélo –
je me fais mal au dos,
je monte dans mon avion –
je me casse mon menton,
je monte dans mon bateau –
je tombe dans l'eau.

Quelle chose étrange !
Voici une grande rose éclore !
C'est une maison sans étages !
C'est une mauvaise orange !

Вправа 3. За допомогою словника перекладіть ці вірші на рідну мову.

Вправа 4. Прочитайте текст “Notre Université” випишіть з тексту слова із звуками а) []; б) [o]; в) [].

NOTRE UNIVERSITÉ

Zaporijja est un grand centre scientifique et universitaire. L'Université d'Etat de Zaporijja est une des écoles supérieures principales de la région. L'Université d'Etat de Zaporijja est assez jeune parmi les Grandes Écoles de l'Ukraine. Elle a été fondée en 1985 à la base de l'Ecole Normale Supérieure. Aujourd'hui notre Université comprend 13 facultés: la faculté des lettres, la faculté des sciences physiques, la faculté des mathématiques, la faculté de la cybernétique économique, la faculté d'histoire, la faculté de biologie, la faculté de la culture physique et du sport, la faculté de la philologie étrangère, la faculté de droit, la faculté économique, la faculté de pédagogie sociale et de psychologie, la faculté de management et la faculté de sociologie.

A part 13 facultés régulières notre Université possède une faculté préparatoire. Tous les facultés ont les départements des études par correspondance. Aujourd'hui plus de 8 mille d'étudiants font leurs études à l'Université, parmi eux 3 mille d'étudiants le font à la distance. A l'Université travaillent 460 enseignants dont 46 sont les docteurs ès sciences. Durant les années, des dizaines de milles de cadres ont été formés. Parmi les promus il y a des candidats et docteurs ès sciences philologiques, mathématiques, historiques, biologiques, juridiques et d'autres, connus de leurs ouvrages scientifiques. Tous les professeurs ont une grande expérience pédagogique.

L'Université est connue par ses écoles scientifiques. Ici on peut préparer et soutenir la thèse d'après les spécialités suivantes: la physique et les mathématiques, l'histoire, les lettres, la philosophie. Les personnes qui ont déjà reçu leurs diplômes peuvent continuer leur formation (préparer la thèse du candidat ès sciences et du docteur ès sciences). Les étudiants et les enseignants ont la possibilité de perfectionner leur niveau scientifique à l'étranger.

L'enseignement se déroule dans 6 bâtiments et dans un grand bâtiment sportif. L'Université dispose 2 foyers où habitent les étudiants qui ne sont pas originaires de Zaporijja. Entre deux foyers se trouve une cantine étudiante, il y a quelques cafés. Tout cela forme une vraie cité universitaire.

L'ordinateur a gagné la place importante dans la vie des étudiants et des enseignants. Le réseau corporatif comprend des réseaux locaux créés à la base des ordinateurs personnels IBM PC et Pentium avec accès à l'Internet. Le réseau de l'Université est appelé à satisfaire les besoins des facultés, des services administratifs de l'Université, de la bibliothèque, des bureaux des doyens.

Les étudiants de notre Université ont à leur disposition des laboratoires bien équipés, des cabinets de travail. Le fond de la bibliothèque scientifique compte plus de 700 mille de volumes en ukrainien, en russe et en étranger et se complète tout le temps. Les étudiants peuvent travailler dans les salles de lecture. A l'Université on enseigne beaucoup de matières: l'histoire de l'Ukraine, l'histoire de civilisation mondiale, la philosophie, la psychologie, les langues étrangères, la langue ukrainienne et beaucoup de disciplines spéciales. Au cours de ses études les étudiants font leur stage pédagogique, professionnel. Les étudiants de l'Université participent au travail scientifique de recherche.

L'Université possède des bases de repos au bord de la mer d'Azov et sur l'île de Khortitza.

L'activité de l'Université est éclairée par sa station de radio "Univers" et son journal "Université de Zaporijja". Les résultats des recherches scientifiques des étudiants et des enseignants se reflètent dans le recueil des articles scientifiques "Visnik ZDU". L'imprimerie de l'Université a la possibilité d'éditer la littérature scientifique, didactique, les manuels etc.

Notre Université est connu non seulement dans notre pays mais aussi du monde. L'Université forme les cadres d'économistes, de comptables, de professeurs pour les écoles, de psychologues, de juristes, de journalistes, d'entraîneurs etc. Les promus de l'Université travaillent dans les écoles secondaires et supérieures, les usines, les fabriques, l'agriculture, les chantiers, aux bureaux de planification et de banque. De nos jours, l'Ukraine a un grand besoin de ces spécialistes et en aura besoin demain.

Vocabulaire

le centre scientifique et universitaire – *науковий та університетський центр*

l'Université (f) d'Etat – *державний університет*

une des écoles supérieures principales de la région – *одна з основних вищих шкіл регіону*

du monde – *світу*

elle a été fondée – *її було засновано*

à la base de l'Ecole Normale Supérieure – *на базі педагогічного інституту*

notre Université comprend – *наш університет нараховує*

la faculté des lettres – *філологічний факультет*

la faculté des sciences physiques – *фізичний факультет*

la faculté des mathématiques – *математичний факультет*

la faculté de la cybernétique économique – *факультет економкібернетики*

la faculté d'histoire – *історичний факультет*

la faculté de biologie – *біологічний факультет*

la faculté de la culture physique et du sport – *факультет фізичної культури й спорту*

la faculté de la philologie étrangère – *факультет іноземної філології*

la faculté de droit – *юридичний факультет*

la faculté économique – *економічний факультет*

la faculté de pédagogie sociale et de psychologie – *факультет соціальної педагогіки та психології*

la faculté de management – *факультет менеджменту*

la faculté de sociologie – *факультет соціології*

a part 13 facultés régulières – *крім 13 факультетів стаціонару*

posséder – *мати*

une faculté préparatoire – *факультет підготовчий*

tous les facultés ont les départements des études par correspondance – *всі факультети мають заочні відділення*

aujourd'hui plus de 8 mille d'étudiants font leurs études à l'Université – *сьогодні
 більш 8 тисяч студентів навчається в університеті*
 parmi eux – *серед них*
 ils font leurs études à la distance – *вони навчаються заочно*
 dont 46 sont les docteurs ès sciences – *з яких 46 докторів наук*
 durant les années – *протягом років*
 des dizaines de milles de cadres ont été formés – *було підготовлено десятки тисяч
 фахівців*
 les promus (pl) – *випускники*
 une grande expérience pédagogique – *великий педагогічний досвід*
 l'Université est connu par ses écoles scientifiques – *університет відомий своїми
 науковими школами*
 on peut préparer et soutenir la thèse du candidat ès sciences et du docteur ès sciences
 d'après les spécialités suivantes – *можна підготувати та захистити
 кандидатські та докторські дисертації за такими спеціальностями*
 les étudiants et les enseignants ont la possibilité de perfectionner leur niveau
 scientifique à l'étranger – *студенти та викладачі мають можливість
 підвищувати свій науковий рівень за кордоном*
 l'enseignement (m) se déroule dans 6 bâtiments – *заняття проходять у шести
 корпусах*
 dans un grand bâtiment sportif – *у великому спортивному комплексі*
 l'Université dispose 2 foyers – *університет має два гуртожитки*
 une cantine estudiantine – *студентська їдальня*
 une vraie cité universitaire – *справжнє студентське містечко*
 l'ordinateur (m) a gagné la place importante dans la vie des étudiants et des
 enseignants – *комп'ютер посів значуще місце у житті студентів і викладачів*
 le réseau corporatif comprend des réseaux locaux créés à la base des ordinateurs
 personnels – *корпоративна мережа об'єднує локальні мережі, створені на базі
 персональних комп'ютерів*
 l'accès (m) à l'Internet – *вихід у інтернет*
 le bureaux de doyen – *деканат*
 les étudiants ont à leur disposition – *студенти мають у своєму розпорядженні*
 des laboratoires bien équipés, des cabinets de travail – *добре обладнані
 лабораторії, робочі кабінети*
 le fond de la bibliothèque scientifique compte – *фонд наукової бібліотеки
 нараховує*
 le volume – *том*
 se compléter tout le temps – *поповнюватися весь час*
 la salle de lecture – *читальний зал*
 on enseigne – *навчають*
 participer au travail scientifique de recherche – *брати участь у науково-
 дослідницькій роботі*
 l'activité (f) – *діяльність*
 est éclairé – *висвітлюється*
 sa station de radio – *своя радіостанція*

le journal – *газета*
 le recueil des articles scientifiques – *збірник наукових статей*
 l'imprimerie (f) – *типографія*
 avoir la possibilité d'éditer – *мати можливість видавати*
 le manuel – *підручник*
 former des cadres pour – *готувати кадри для...*

Questions pour le texte

1. Quelle école est l'Université d'Etat de Zaporijja ?
2. Quand a-t-elle été fondée?
3. A la base de quoi a été fondée notre Université ?
4. Combien de facultés comprend notre Université ?
5. Pouvez-vous les nommer ?
6. Est-ce qu'on peut faire ses études à la distance ?
7. Combien d'étudiants font leurs études à notre Université ?
8. Combien d'étudiants font leurs études par correspondance ?
9. Combien d'enseignants travaillent à l'Université d'Etat de Zaporijja ?
10. Est-ce qu'il y a beaucoup de docteurs ès sciences ?
11. Dans combien de bâtiments se déroule l'enseignement ?
12. Qu'est-ce qui éclaire l'activité de notre Université ?

Завдання до тексту:

Завдання 1. Прочитайте текст. Перекладіть текст “Notre Université” на рідну мову.

Завдання 2. Дайте усні відповіді на поставлені запитання.

Завдання 3. Підготуйте монолог за темою “Notre Université”.

ГРАМАТИКА

Множина іменників

1. Найпоширенішим способом утворення множини іменників є додання літери **s** до форми однини та заміна артикля однини артиклем множини:
 - une équipe – des équipes
 - un but – des buts
 - la compétition – les compétitions.
2. Іменники, що закінчуються в однині на **-al** у множині приймають **-aux** :
 - un journal – des journaux
 - un cheval – des chevaux.

Лише декілька іменників на **-al** приймають **-s** у кінці:

 - un bal – des bals
 - un festival – des festivals
 - un carnaval – des carnavals та інші.
3. Іменники, що закінчуються на **-au**, **-eau**, **-eu** приймають у множині **-x**,
 - un jeu – des jeux
 - un noyau – des noyaux,

- але un pneu – des pneus.
4. Іменники, що в однині закінчуються на **-s, -x, -z** у множині залишаються без змін: un fils – des fils
le succès – les succès
le prix – les prix.

Граматичні вправи

Вправа 1. Випишіть з тексту всі іменники, вжиті у множині.

Вправа 2. Утворіть множину іменників:

а) le nez, l'oreille, la tête, le genou, le bras, le dos, la main, la joue, la jambe, la bouche, le pied, la dent;

б) la voile, le stade, la caméra, le caméraman, le camp, le camping, l'épée (*f*), le record, le sport, le championnat, le jeu, la force, la compétition, le drapeau, le match, le vainqueur, la préparation, l'amateur, la piscine, le prix, le terrain, le doyen, le stylo, le disque, le javelot, la médaille, le niveau, le festival, le cheval.

Вправа 3. Поставте у формі множини: un chapeau, une montre, le bureau, le oiseau, le cheval, un tableau, le journal, une culotte, une barbe, une chaussure, la balle, l'homme,; un chiffon, une rue.

УРОК 5

ФОНЕТИКА

Звук	Написання	Приклад
[i]	i	<i>dire</i>
	î	<i>île</i>
	ï	<i>naïf</i>
	y	<i>gymnastique</i>

При артикуляції [i] спостерігається максимально високе піднесення середньої частини спинки язика до твердого піднебіння, язик просувається вперед, куточки губ відводяться назад, бокові краї язика, що притискуються до верхніх зубів, напружені. Французька фонема [i] схожа з українською в словах *літній, надія*.

Правила читання

Суфікс **-tion** читається [sj]: *compétition, natation*.

Фонетичні вправи

Вправа 1. Прослухайте слова. Прочитайте їх за викладачем. Прочитайте їх самостійно.

lire	dimanche	pratiquer	sportif	mystère	organisation
écrire	mardi	siffler	sportive	mystique	application
tirer	mercredi	dribler	naïf	nylon	évolution
tic	jeudi	équiper	naïve	gypse	régulation
tir	vendredi	disputer	perspectif	gymnaste	fonction
titre	samedi	attirer	perspective	hymne	fédération

midi

conquérir

hygiène formation

hyperémie

Вправа 2. Прочитавши текст “Mes études à l’Université” випишіть з нього всі слова із звуком [i].

MES ÉTUDES À L’UNIVERSITÉ

Je m’appelle Victor (Marie) Taranenko. Victor (Marie) est mon prénom. Taranenko est mon nom. J’ai 17 ans. Cette année j’ai terminé l’école secondaire N 70 de Zaporijja. A présent je suis étudiant(-e). Je fais mes études à l’Université d’Etat de Zaporijja. Je suis étudiant(-e) de la faculté d’éducation physique et du sport. Je suis étudiant(-e) de la première année d’études. Les examens d’entrée sont loin.

Nous avons déjà notre emploi du temps. Nous apprenons beaucoup de matières différentes. On nous enseigne l’histoire d’Ukraine, la philosophie, la psychologie, la pédagogie, la langue ukrainienne, les langues étrangères et beaucoup de disciplines spéciales.

Nous pratiquons les sports divers. De tous les sports je préfère le patinage (la natation, le football, le basket-ball, le cyclisme, la boxe, la gymnastique, le tennis, l’athlétisme, le ski alpin, l’escrime, le surf, la planche à voile, l’équitation, le judo, l’automobilisme, le karaté, le catch, le rugby, le golf, le handball, le volley-ball, le hockey, la lutte gréco-romaine, la lutte libre).

Je pratique le sport depuis mon enfance. Actuellement je m’entraîne 6 fois par semaine. Chaque entraînement dure 3 heures. Mon entraîneur est maître émérite ès sport. J’ai mon plan d’entraînement qui prévoit sa volume et son charge. Chaque entraînement commence par l’échauffement. Puis je passe aux exercices d’entraînement proposés par mon entraîneur. Ces exercices développent mes réflexes, ma coordination, ma vitesse, mes forces physiques, mon esprit combatif.

Vocabulaire

à présent – *зараз*

les examens (m) d’entrée – *вступні іспити*

l’emploi (m) du temps – *розклад*

on nous enseigne – *нам викладають*

le patinage – *катання на ковзанах*

la natation – *плавання*

le football – *футбол*

le basket-ball – *баскетбол*

le cyclisme – *велоспорт*

la boxe – *бокс*

la gymnastique – *гімнастика*

le tennis – *теніс*

le volley-ball – *волейбол*

l’athlétisme (m) – *легка атлетика*

le ski alpin – *лижний спорт*

l’escrime (f) – *фехтування*

le surf – *серфінг*

la planche à voile – *серфінг*
 l'équitation (f) – *кінний спорт*
 le judo – *дзюдо*
 l'automobilisme (m) – *автоспорт*
 le karaté – *карате*
 le catch – *кеч, американська боротьба*
 le rugby – *регбі*
 le golf – *гольф*
 le handball – *гандбол*
 le hockey – *хокей*
 la lutte gréco-romaine – *греко-римська боротьба*
 la lutte libre – *вільна боротьба*
 depuis mon enfance – *з дитинства*
 actuellement – *зараз*
 4 fois par semaine – *4 рази на тиждень*
 durer – *продовжуватися*
 prévoir sa volume et son charge – *передбачити свій обсяг і навантаження*
 l'échauffement (m) – *розминка*
 développer – *розвивати*
 les forces physiques – *фізичні сили*
 la vitesse – *швидкість*
 l'esprit (m) combatif – *бойовий дух*

Додаткова лексика

horaire (m) des entraînements – *графік тренувань*
 intensité (f) de l'entraînement – *інтенсивність тренувань*
 lieu (m) d'entraînement – *місце тренування*
 méthode (f) d'entraînement – *методика тренування*
 volume (m) des entraînements – *обсяг тренувань*
 plan (m) d'entraînement – *план тренування*
 base (f) d'entraînement – *тренувальна база*
 charge (f) à l'entraînement – *тренувальні навантаження*
 exercices (pl) d'entraînement – *тренувальні заняття*
 matchs (pl) d'entraînement – *тренувальні ігри*
 période (f) d'entraînement – *тренувальний період*
 stage (m) d'entraînement – *тренувальні збори*

Questions pour le texte

1. Quel sport pratiquez-vous ?
2. Depuis combien d'années faites-vous du sport ?
3. Où vous entraînez-vous ?
4. Combien de jours par semaine vous entraînez-vous ?
5. Qui est votre entraîneur ?
6. De quel club sportif êtes-vous ?
7. Pour quelle équipe jouez-vous ?

8. Quelle est la composition de votre équipe ?
9. Vos sportifs sont-ils en bonne forme ?
10. De quelle couleur est le maillot de votre équipe ?
11. Est-ce que la cohésion de l'équipe est grave ?
12. Vous entraînez-vous souvent ?
13. Par quoi commence votre entraînement ?
14. Comment est la durée de votre entraînement ?
15. Est-ce que vous avez votre plan d'entraînement ?
16. Qu'est-ce qu'il prévoit ?
17. Par quoi commence chaque entraînement ?
18. Qu'est-ce que développent les exercices d'entraînement ?
19. Est-ce qu'il existe à Zaporijja des écoles sportives ?
20. Est-ce qu'il y en a beaucoup ?
21. Pouvez-vous les nommer ?

Завдання до тексту

Завдання 1. Прочитайте текст. За допомогою словника перекладіть його на рідну мову.

Завдання 2. Дайте усні відповіді на поставлені запитання.

Завдання 3. Підготуйте розповідь про Ваше навчання в університеті та про Ваші заняття спортом.

ГРАМАТИКА

Займенник (Le pronom)

Замінює собою іменник і виконує ті ж функції.

Займенники бувають:

- 1) особові
- 2) присвійні
- 3) вказівні
- 4) відносні
- 5) питальні
- 6) неозначені

Особові займенники (Pronoms personnels)

Ненаголошені придієслівні займенники

Займенники – підмети

je – я	nous – ми
tu – ти	vous – ви
il – він	ils – вони (для чол.роду)
elle – вона	elles – вони (для жін.роду)

Наприклад: **Je** regarde ce match. – Я дивлюсь цей матч.

Elle marche très vite. – Вона йде дуже швидко.

Займенники – прямі додатки

me – мене	nous – нас
te – тебе	vous – вас
le – його	les – їх (для чол.роду)
la – її	les – їх (для жін.роду)

Наприклад: Je **le** demande. – Я його питаю.

Ce sportif **nous** invite. – Цей спортсмен нас запрошує.

Займенники – непрямі додатки

me – мені	nous – нам
te – тобі	vous – вам
lui – йому	leur – їм (для чол.роду)
lui – їй	leur – їм (для жін.роду)

Наприклад: Je **leur** propose le mi-temps. Я їм пропоную перерву (у тренуванні, спортивній грі).

Наголошені (самостійні) займенники

moi – я	nous – ми
toi – ти	vous – ви
lui – він	eux – вони
elle – вона	elles – авони

Наприклад: Qui doit prendre part dans ces compétitions ? – **Moi**, je dois le faire.

Часто наголошені займенники супроводжуються займенниковим прикметником même. Наприклад: Le dois le faire **moi-même**.

Присвійні займенники

Однина

Коли йдеться про одного власника:

ч.р.	ж.р.
le mien – мій	la mienne – моя
le tien – твій	la tienne – твоя
le sien – його, свій	la sienne – її, своя

Коли йдеться про багато власників:

le nôtre – наш	la nôtre – наша
le vôtre – ваш	la vôtre – ваша
le leur – їх	la leur – їх

Наприклад: A qui est ce but ? C'est la nôtre. Ma maison est **la vôtre**.

Множина

ч.р.	ж.р.	
les miens – мої	les miennes – мої	les nôtres – наші
les tiens – твої	les tiennes – твої	les vôtres – ваші
les siens – свої, його, її	les siennes – свої, його, її	les leurs – їх

Наприклад: A qui sont ces balles ? Ce sont **les miennes**.

Присвійні займенники завжди вживаються з означеним артиклем

Вказівні займенники

Celui – *цей*, celui-ci – *цей*, celui-là – *той*.

Celle – *ця*, celle-ci – *ця*, celle-là – *та*.

Ce – *це*, ça – *це*, ce-ci – *це*, cela – *те*.

Ceux – *ці*, ceux-ci – *ці*, ceux-là – *ті*.

Celles – *ці*, celles-ci – *ці*, celles-là – *ті*.

Наприклад: **Celui** qui viendra le premier gagnera.

Відносні займенники

Прості форми

Для осіб і предметів

qui – *який, яка, яке, які*

que – *якого, якої, якого, яких*

dont – *якого, якої, якого, яких*

Наприклад: Le match **qui** commence à 10 heures du matin. Le match **dont** on parle.

Для предметів

où – *в якому, в якій, в яких, де*

quoi – *що*

Складні форми

lequel – *який*

laquelle – *яка*

duquel – *якого*

de laquelle – *якої*

auquel – *якому*

à laquelle – *якій*

lesquels – *які*

lesquelles – *які*

desquels – *яких*

desquelles – *яких*

auxquels – *яким*

auxquelles – *яким*

Питальні займенники

Всі відносні займенники за винятком **dont** можуть бути питальними.

Наприклад: **Lequel** de ces deux sportifs est le champion ?

Laquelle de ces deux sportives est la meilleure gymnaste ?

Неозначені займенники

aucun – *ніякий*

aucune – *ніяка*

aucuns – *ніякі*

un autre – *інший*

une autre – *інша*

les autres – *інші*

chacun – *кожний*

chacune – *кожна*

le même – *той же*

la même – *та ж*

les mêmes – *ті ж*

quelqu'un – *хтось*

quelqu'une – *хтось*

quelqu'uns, quelqu'unes –

on – *не перекладається*

хтось

nul – *ніхто*

rien – *нічого*

personne – *ніхто*

tout – *все*, tous – *всі*, toutes – *всі*

Наприклад: On fait **tout** possible pour gagner ce match.

Граматичні вправи

Вправа 1. Поставте запитання до слів, що виділені курсивом.

1. *Mon entraîneur* est maître émérite es sport.
2. J'ai *mon plan d'entraînement*.
3. *Chaque entraînement* commence par l'échauffement.
4. *Ces exercices* développent mes réflexes, ma coordination, ma vitesse, mes forces physiques, mon esprit combatif.
5. *Nous pratiquons les sports divers*.

Вправа 2. Поставте:

- a) **un, une, des:** montre, minute, restaurant, chaussures, accident, douche, vêtement, glace, bec, plumes, bouton, jardin, lunettes, photo; b) **le, la, l', les:** manteau, heure, toilette, étudiant, métiers, usine, oiseau, chevaux, travaux, armoire; c) **du, de la, de l':** argent, pain, vent, craie, bruit, fer.

Вправа 3. Поставте: **du, de la, de l', au, à la, à l', aux.**

1. Le professeur donne des crayons ... élèves.
2. Je regarde la grande horloge ... usine.
3. Est-ce que vous allez... bureau?
4. Dites-moi le nom ... directeur, s'il vous plaît.
5. Il met la main ... poche.
6. Voulez-vous écrire ... tableau?
7. Le médecin regarde l'oreille ... malade.
8. Regardez le chapeau ... dame.
9. Avez-vous mal ... pieds?

УРОК 6

ФОНЕТИКА

Звук	Написання	Приклад
[y]	u перед приголосним або голосним, що не вимовляється û	<i>culte</i> <i>culture</i> <i>sûr</i> <i>flûte</i>
[u]	ou	<i>soucoupe</i> <i>souffler</i> <i>soupe</i>

Правила читання

Буквосполучення **th** читається як [t]: *orthopédie, orthopédique*.

Фонетичні вправи

Вправа 1. Прослухайте слова. Повторіть їх за викладачем. Прочитайте їх самостійно.

Pure	route	orthographe	thèse
publique	tourner	thème	thorax
publicité	tournoi	théâtre	
rupture	mouche	thé	
succès	loup	théorie	
suer	foulure	thérmomètre	

Вправа 2. Послухайте віршовану забавку. Перекладіть її на рідну мову.
Прочитайте самостійно.

Amusette

Y a tant plus
Qu'on ne sait plus
Pendant quel mois
Il a le plus plu.

Вправа 3. Прочитайте за викладачем вірш М.Карема. за допомогою словника перекладіть його на рідну мову. Випишіть з вірша слова зі звуками: 1) [y]; 2) [e], [i].

Poésie M.Carème

Petite pluie d'été,
Petite pluie que j'aime
Tombe sur les ramiers,
Tombe sur les troènes.
Tombe sur les brebis
Rentrant du pâturage,
Tombe sur moi aussi
Qui lui tend mon visage

Вправа 4. Вивчіть вірш напам'ять.

MON APPARTEMENT

Cette année notre famille a emménagé dans une maison moderne qui se trouve au centre de notre ville. C'est un bel immeuble de 11 étages. Notre appartement est bien commode et charmant au plafond bien haut. Il est au premier étage, ses fenêtres donnent sur le jardin. En été il y a beaucoup de verdure et chaque matin nous sommes réveillés par le pépiement des oiseaux. J'ouvre la fenêtre et, pendant de longues minutes, parfaitement heureux, je regarde notre cour: les arbres, les buissons, les fleurs.

Pour sa superficie totale de soixante-douze mètres carrés, notre appartement se compose d'une entrée minuscule, de la cuisine aux dimensions modestes et de trois grandes pièces isolées : deux pièces donnent au sud, la troisième à l'est. Notre logement a tout le confort moderne : gaz, électricité, chauffage central, téléphone, l'eau chaude et froide, vide-ordure, l'ascenseur. Je suis sûr que ce logement nous convient sous tous les rapports. J'admire le plus mon cabinet de travail. C'est une pièce aérée et très claire. Il y a une bibliothèque pleine de livres, un bureau avec une lampe et un calendrier, une chaise-bureau, l'ordinateur "Fujitsu 2" car outre le sport l'ordinateur est quelques chose qui me passionne. A coté un poste de TV, un divan, deux fauteils et quelques chaises. Quelques gravures ornent les murs. Un gros tapis recouvre le plancher. Au coin près de la fenêtre il y a quelques plantes exotiques. J'admire cette pièce où j'aime bien travailler et me reposer.

Vocabulaire

cette année – *цього року*
emménager – *переїздити*

la maison moderne – *сучасна будівля (сучасний будинок)*
 se trouver au centre de – *знаходиться в центрі чого-сь*
 notre ville – *наше місто*
 un bel immeuble – *гарна споруда*
 bien commode – *дуже зручний*
 charmant – тут: *милий*
 au plafond bien haut – *з досить високою стелею*
 la fenêtre – *вікно*
 donner sur le jardin – *виходити в сад (щодо вікон)*
 en été – *влітку*
 il y a beaucoup de verdure – *є багато зелені*
 chaque matin – *кожного ранку*
 nous sommes réveillés par le répiement des oiseaux – *нас пробуджує пташиний щебет*
 ouvrir – *відкривати*
 pendant de longues minutes – тут: *кілька хвилин*
 parfaitement heureux – *цілком щасливий*
 regarder – *дивитися*
 la cour – *двір*
 l'arbre (m) – *дерево*
 le buisson – *кущ*
 la fleur – *квітка*
 pour sa superficie totale – тут: *маючи загальну площу*
 le mètre carré – *квадратний метр*
 se composer de – *складатися з чогось*
 l'entrée (f) – *прихожа*
 minuscule – *дуже маленький, -а*
 la cuisine – *кухня*
 aux dimensions modestes – *невеликих розмірів*
 la pièce isolée – *ізолювана кімната*
 le sud – *південь*
 au sud – *на південь*
 l'est (m) [lɛst] – *схід*
 le nord – *північ*
 l'ouest (m) [lwɛst] – *захід*
 le confort moderne – *сучасні зручності*
 le chauffage central – *центральний обігрів*
 l'eau (f) chaude – *гаряча вода*
 l'eau (f) froide – *холодна вода*
 vide-ordure (m) – *смітничопровід*
 l'ascenseur (m) – *ліфт*
 je suis sûr que – *я впевнений, що*
 ce logement nous convient sous tous les rapports – *це житло нам підходить у всьому*

j'admire le plus – *більш за все мені подобається*
 aéré (e) – *провітрювана*
 très claire – *дуже світла*
 la bibliothèque pleine de livres – *велика книжкова шафа, повна книг*
 le bureau – *письмовий стіл*
 le calendrier – *календар*
 la chaise-bureau – *тут: стілець*
 l'ordinateur (m) – *комп'ютер*
 quelques chose qui me passionne – *те, що мене захоплює*
 à coté – *поруч*
 le poste de TV – *телевізор*
 le fauteuil – *крісло*
 orner les murs – *прикрашати стіни*
 le gros tapis – *товстий килим*
 recouvrir – *вкривати*
 le plancher – *підлога*
 au coin – *у кутку*
 près de – *біля*
 quelques plantes exotiques – *кілька екзотичних рослин*
 aimer bien – *дуже любити*
 se reposer – *відпочивати*

Questions pour le texte

1. Votre famille quand elle a emménagée ?
2. Où se trouve cette maison ?
3. Comment est cet immeuble ?
4. Est-ce que votre appartement est commode ?
5. Où est situé votre appartement ?
6. Où donnent ses fenêtres ?
7. Est-ce qu'il y a beaucoup de verdure dans votre jardin ?
8. Qui vous réveille chaque matin ?
9. Quelle est la superficie totale de votre appartement ?
10. De combien de pièces se compose cet appartement ?
11. Comment sont l'entrée et la cuisine ?
12. Est-ce que votre appartement a tout le confort moderne ?
13. Comment est votre cabinet de travail ?
14. Décrivez votre cabinet de travail.

Завдання до тексту

Завдання 1. Прочитайте текст. За допомогою словника перекладіть його на рідну мову.

Завдання 2. Дайте усні відповіді на поставлені запитання.

Завдання 3. Підготуйте розповідь про вашу квартиру, будинок.

ГРАМАТИКА

Числівник

Кількісні числівники

1 – un (m), une (f)	30 – trente
2 – deux	40 – quarante
3 – trois	50 – cinquante
4 – quatre	60 – soixante
5 – cinq	70 – soixante-dix
6 – six	71 – soixante et onze
7 – sept	72 – soixante-douze
8 – huit	73 – soixante-treize
9 – neuf	80 – quatre-vingt
10 – dix	81 – quatre-vingt-un
11 – onze	82 – quatre-vingt-deux
12 – douze	90 – quatre-vingt-dix
13 – treize	91 – quatre-vingt-onze
14 – quatorze	92 – quatre-vingt-douze
15 – quinze	96 – quatre-vingt-seize
16 – seize	97 – quatre-vingt-dix-sept
17 – dix-sept [di-s t]	100 – cent
18 – dix-huit [di-z t]	200 – deux cents
19 – dix-neuf [diz-noef]	1000 – mille, mil (у датах)
20 – vingt [v t]	1000000 – million
21 – vingt et un	1000000000 – milliard
22 – vingt-deux	
23 – vingt-trois	

У числівниках *cinq*, *six*, *huit*, *dix* кінцева приголосна не вимовляється перед словами, що починаються приголосною: *cinq livres*, *six garçons*, *huit jours*, *dix pièces*.

Числівники *vingt* та *cent* у множині приймають *-s* у кінці слова, якщо йому не передує множник і якщо після нього немає іншого числівника: *trois cents*, *quatre vingts*, але *quatre-vingt-deux*, *trois cent sept*.

Порядкові числівники

Утворюються за допомогою суфікса *-ième*, що додається до кількісного числівника:

trois – troisième
huit – huitième

Кількісні числівники, що закінчуються на *-e*, втрачають її при утворенні від них порядкових числівників:

quatre – quatrième
onze – onzième
douze – douzième

Cinq та *neuf* утворюють порядкові числівники таким чином:

cinq – *cinquième*

neuf – *neuvième*

Кількісному числівнику *un (une)* відповідає числівник *premier* для чоловічого роду та *première* для жіночого.

Граматичні вправи

Вправа 1. Порахуйте до 20.

Вправа 2. Скажіть французькою мовою: 9, 16, 23, 29, 38, 43, 46, 57, 69, 71, 72, 73 74, 76, 79, 80, 86, 91, 96, 97, 99, 100, 806, 1242, 1997, 2926, 3000, 1000000.

Вправа 3. Напишіть французькою мовою ці дати й прочитайте написане: Першого травня 1975 року; у місяці травні 2000 року, у 2003 році, 15 жовтня 2004 року, 31 грудня цього року, у вересні 2005 року.

Вправа 4. Скажіть, а потім запишіть числівники:

a) 1 364, 35 447, 429 283, 1 873 699; b) 3 187, 65 224, 323 568, 1 967 564.

Вправа 5. Скільки буде? Запишіть у робочому зошиті.

(3+4=7, trois **et** quatre **font** sept).

7 + 5 = ..., 14 + 31 = ..., 42 + 58 = ..., 126 + 265 = ..., 438 + 549 = ...

(quatorze **moins** cinq **font**...):

14 - 5 = ..., 43 - 17 = ..., 116 - 48 = ... , 237 - 59 = ...

(cinq **multipliés** par sept **font**...):

5 x 7 = ..., 12 x 15 = ..., 24 x 37 = ...

(quatre **divisés** par deux **font**...):

4:2=... , 16:4=..., 60:10 =

Вправа 6. Порахуйте від 150 до 200.

Напишіть: 4 + 3 = sept;

10 + 12 = 475 - 355 + 584 =

22 + 43 = 14 + 36 + 60 =

49 - 27 = 153 - 14 + 227 =

12x4 = 16x3: 4 =

72:3 = 15x11: 3 =

181 - 78 = (345 + 45) : 9 =

УРОК 7

ФОНЕТИКА

Звук	Написання	Приклад
[j]	i + голосний il, ill після голосного	<i>ciel</i> <i>vermeil, travailler</i>
[ij]	ill після приголосного	<i>famille</i>

Вийняток: mille [mil] – тисяча, ville [vil] - місто, tranquille [trā-kil] - спокійний, тихий та у всіх похідних від наведених вище слів. Напр.: mille –

million, millième, milliard; **ville** – village, villageois, villégiature; **tranquille** – tranquillement, tranquilliser, tranquillité, tranquillisant.

Правила читання

Буквосполучення **-tie** читається [si]: *démocratie*,
-tiel – [si l]: *présidentiel*.

Фонетичні вправи

Вправа 1. Прослухайте слова. Повторіть їх за викладачем. Прочитайте їх самостійно.

Pièce	pianiste	pareil	travailler	filles	milliard
piège	papier	vermeil	détailler	billet	million
piaffer	cahier	émail	réveiller	quille	tranquillité
pilier	métier	détail	habiller	taille	tranquillisant
miel	officier	travail	déshabiller	merveille	villa
fière	officiel	réveil	juillet	famille	villageois
bière		bail			

Вправа 2. Послухайте вірш М.Карема. Прочитайте його за викладачем. Прочитайте вірш самостійно.

Jour d'été

M.Carème

Le soleil rit dans le ciel
 Le soleil rit sur la mer
 Partout ivre et torrentiel,
 Partout nu comme une chair.
 Et les barques sur la mer,
 Les nuages sur le ciel,
 Dans les mains de la lumière,
 Ont fondu comme du sel

Вправа 3. Випишіть з вірша слова зі звуком [j].

Вправа 4. Вивчіть вірш напам'ять.

MA VILLE NATALE

Sur les rives du vieux Dnipro s'étend une belle ville. C'est Zaporijja, ma ville natale. Cette ville est assez grande. Elle compte plus de 800 000 d'habitants. C'est le chef-lieu de la région administrative homonyme en Ukraine. Zaporijja est un grand centre administratif, industriel et culturel au sud de l'Ukraine.

A l'époque très éloignée les colons slaves ont beaucoup apprécié la situation favorable de cette région. Par le Dnipro inférieur passait une voie commerciale "des Varègues aux Grecs". D'ici les princes de Kyïv se mettaient en campagne contre les nomades qui faisaient des incursions. Selon la légende, ici périssait Sviatoslav, grand chef d'armée et diplomate revenant de Byzance. De vastes steppes zaporogues abritaient une communauté de gens épris de liberté (Sitsch des Cosaques Zaporogues).

En 1770 on a érigé dans cet endroit une forteresse pour protéger le sud de l'Ukraine contre les invasions des Tatars et des Turcs. Ici se formait une petite ville,

Alexandrovsk. Elle portait ce nom jusque 1921. Après la Révolution de 1917 la ville s'est transformée en un grand centre industriel.

En 1927 on a procédé à la construction à Zaporijja (ce nom la ville a reçu au mois de mars de 1921) d'un barrage grandiose du célèbre Dniéproguès (centrale hydro-électrique) en 1932 cette centrale a commencé à produire l'énergie électrique et a constitué la base du développement de tout le complexe industriel de la région.

La deuxième guerre mondiale a emporté la vie des dizaines de milliers d'habitants de Zaporijja. La ville a été complètement démolie. Mais déjà vers la fin des années quarante Zaporijja renaît sur les ruines.

Aujourd'hui c'est une ville moderne avec de larges avenues, de vastes places, de beaux boulevards et des parcs ombrés. Zaporijja de nos jours c'est une ville aux industries mécanique, métallurgique, chimique, légère et alimentaire développées. Dans notre ville on élabore l'acier, on fond la fonte, on fabrique les automobiles et les transformateurs superpuissants. Zaporijja a beaucoup de curiosités remarquables: l'île Khortitsa, vieille station électrique Dnieproguès, quelques musées historiques, l'île Baïda, parc central "La chênaie", le théâtre de drame etc.

Vocabulaire

la ville – *місто*

la rive – *берег*

l'habitant (m) – *мешканець*

le chef-leu de la région – *обласний центр*

le centre – *центр*

à l'époque (f) éloignée – *у давні часи*

le colon – *поселенець*

la situation favorable – *вигідне розташування*

inférieur – *нижній*

la voie commerciale – *торговий шлях*

le prince – *князь*

le nomade – *кочівник*

l'incursion (f) – *набіг*

selon la légende – *за легендою*

le chef d'armée – *командуючий армією*

Byzance – *Візантія*

la communauté – *спільнота*

les gens – *люди*

la liberté – *свобода*

la forteresse - *фортеця*

la construction – *будівництво*

le mois – *місяць*

le barrage – *перемичка*

le développement – *розвиток*

la guerre mondiale – *світова війна*

la vie – *життя*

la dizaine – *десяток*

démoli – зруйнований
 vers la fin – наприкінці
 de nos jours – у наші дні
 l’acier (m) – сталь
 la fonte – чавун
 les curiosités – визначні місця
 l’île (f) – острів
 s’étendre – простягатися
 compter – нараховувати
 apprécier – оцінювати
 passer – проходити
 se mettre en campagne – рушати в бойові походи
 périr – загинути
 revenir – повертатися
 abriter – захищати, давати притулок, укривати
 ériger – спорудити
 protéger – захищати
 se former – заснуватися
 se transformer – перетворитися
 procéder – тут: почати
 recevoir – одержати
 commencer – почати
 produire – виготовляти
 constituer – складати
 emporter la vie – забрати життя
 démolir – зруйнувати
 renaître – відроджуватися
 élaborer – виробляти
 fondre – виплавляти
 fabriquer – виготовляти

Questions pour le texte

1. Où se trouve notre ville ?
2. Combien d’habitants compte-elle ?
3. Quelle âge a Zaporijja ?
4. Qui a beaucoup apprécié la situation favorable pour la ville ?
5. Où passait la voie ”des Varègues aux Grecs” ?
6. Qui se mettait d’ici en campagne contre les nomades ?
7. Qui faisait des incursions sur ce territoire ?
8. Qui périssait ici selon la légende ?
9. D’où revenait-il ?
10. Comment s’appelait la communauté des gens épris de liberté ?
11. Quand on a érigé dans cet endroit une forteresse ?
12. Quel nom portait-elle ?
13. Quand on a commencé la construction de la centrale hydro-électrique ?

14. Comment est notre ville aujourd'hui ?
 15. Quelles curiosités de notre ville pouvez-vous nommer ?

Завдання до тексту

Завдання 1. Прочитайте текст. За допомогою словника перекладіть його на рідну мову.

Завдання 2. Дайте усні відповіді на поставлені запитання.

Завдання 3. Підготуйте розповідь про ваше рідне місто або село.

ГРАМАТИКА

Дієслово (Le verbe)

Вихідна форма дієслова (неозначена форма) – **Infinitif**.

Всі дієслова французької мови поділяються на **3 групи**.

До **I групи** належать дієслова, що в неозначеній формі мають закінчення **-er**: *mercher, lancer*, **крім дієслів** *aller, envoyer*, які належать до **III групи**.

До **II групи** належать дієслова, що в неозначеній формі мають закінчення **-ir**, а при відмінюванні в теперішньому часі набувають суфікс **-iss-** у множині (і зберігають цей суфікс у всіх часах, що утворюються від теперішнього часу): *finir, choisir*.

До **III групи** належать дієслова, що закінчуються в неозначеній формі на **-ir, -oir, -re, -er** і мають основу, що змінюється при відмінюванні: *courir, recevoir, rendre, aller*. Вони називаються неправильними.

Présent de l'indicatif – теперішній час дійсного способу означає (передає) дію, що відбувається в момент мовлення.

Для дієслів **I групи** **Présent** утворюється шляхом додавання до основи неозначеної форми таких особових закінчень:

	Однина	Множина
1 особа	-e	-ons
2 особа	-es	-ez
3 особа	-e	-ent

Наприклад: **marcher** - *йти, ходити*

je	<i>marche</i>	nous	<i>marchons</i>
tu	<i>marches</i>	vous	<i>marchez</i>
il	<i>marche</i>	ils	<i>marchent</i>

Дієслова II групи утворюють **Présent** шляхом додавання до основи таких особових закінчень:

	Однина	Множина
1 особа	-is	-iss-ons
2 особа	-is	-iss-ez
3 особа	-it	-iss-ent

Наприклад: **finir** - *закінчувати*

je	<i>finis</i>	nous	<i>finissons</i>
tu	<i>finis</i>	vous	<i>finissez</i>
il	<i>finit</i>	ils	<i>finissent</i>

Дієслова III групи не можна відмінювати за єдиним зразком, їх відмінювання слід запам'ятовувати окремо для кожної з підгруп цієї групи.

Présent de l'indicatif найуживаніших дієслів III групи:

Aller <i>йти</i>	je vais tu vas il va	nous allons vous allez ils vont
Avoir <i>мати</i>	j'ai tu as il a	nous avons vous avez ils ont
Conduire <i>вести, водити</i>	je conduis tu conduis il conduit	nous conduisons vous conduisez ils conduisent
Connaître <i>знати</i>	je connais tu connais il connaît	nous connaissons vous connaissez ils connaissent
Descendre <i>спускатися, виходити</i>	je descends tu descends il descend	nous descendons vous descendez ils descendent
Devoir <i>бути повинним</i>	je dois tu dois il doit	nous devons vous devez ils doivent
Dire <i>сказати</i>	je dis tu dis il dit	nous disons vous dites ils disent
Ecrire <i>писати</i>	j'écris tu écris il écrit	nous écrivons vous écrivez ils écrivent
Envoyer <i>надсилати</i>	j'envoie tu envoies il envoie	nous envoyons vous envoyez ils envoient
Être <i>бути</i>	je suis	nous sommes

	tu es il est	vous êtes ils sont
Faire <i>робити</i>	je fais tu fais il fait	nous faisons vous faites ils font
Falloir <i>необхідно</i>	il faut	
Mettre <i>класти, ставити, одягати</i>	je mets tu mets il met	nous mettons vous mettez ils mettent
Lire <i>читати</i>	je lis tu lis il lit	nous lisons vous lisez ils lisent
Ouvrir <i>відкривати</i>	j'ouvre tu ouvres il ouvre	nous ouvrons vous ouvrez ils ouvrent
Partir <i>відїздити, уходити</i>	je pars tu pars il part	nous partons vous partez ils partent
Plaire <i>подобатися</i>	je plais tu plais il plaît	nous plaisons vous plaisez ils plaisent
Pleuvoir <i>їде дощ</i>	il pleut	
Pouvoir <i>могти</i>	je peux tu peux il peut	nous pouvons vous pouvez ils peuvent
Prendre <i>брати</i>	je prends tu prends il prend	nous prenons vous prenez ils prennent
Savoir <i>знати</i>	je sais tu sais il sait	nous savons vous savez ils savent
Suivre <i>слідувати</i>	je suis tu suis il suit	nous suivons vous suivez ils suivent

Venir <i>приходити</i>	je viens tu viens il vient	nous venons vous venez ils viennent
Vivre <i>жити</i>	je vis tu vis il vit	nous vivons vous vivez ils vivent
Voir <i>бачити</i>	je vois tu vois il voit	nous voyons vous voyez ils voient

Граматичні вправи

Вправа 1. Прочитайте дієслова.

Faire	organiser	tirer	finir
tenter	participer	respecter	soumettre
porter	contrôler	représenter	maintenir
tomber	consolider	avoir	fleurir
presser	assurer	venir	présenter
applaudir	choisir	descendre	mûrir
maîtriser	rougir	pouvoir	suivre
éduquer	former	grandir	bénéficier
être	soutenir	savoir	renforcer

Напишіть їх у робочому зошиті з перекладом на рідну мову (значення дієслів знайдіть у словнику). Підкреслені дієслова провідмініяйте письмово.

Вправа 2. У виписаних Вами дієсловах підкресліть дієслова I групи.

Вправа 3. Дієслова, які подано в дужках, поставте в *Présent de l'indicatif*.

1. Mes amis (*prendre*) part à de nombreuses compétitions sportives.
2. Ils (*recevoir*) des prix.
3. Cette sportive (*vouloir*) prendre sa revanche.
4. L'espoir du triomphe (*naître*) en moi.
5. On (*organiser*) les centres sportifs.
6. Il (*être*) le meilleur sportif de notre Université.
7. Qui (*jouer*) au football ?
8. Nous (*aimer*) regarder les émissions sportives.
9. Les étudiants (*s'entraîner*) sur les terrains sportifs.
10. Je (*aller*) au stade.
11. On (*battre*) tous les records.
12. Plus de 36 millions de Français (*pratiquer*) le sport.
13. Le sport (*jouer*) le rôle éducatif.
14. Les fédérations sportives (*avoir*) pour l'objet l'organisation de la pratique d'une ou plusieurs disciplines sportives.
15. Les fédérations (*organiser*) la surveillance médicale des sportifs.

Вправа 4. Перекладіть речення з **вправи 3** на рідну мову.

Вправа 5. Провідмініяйте дієслова в **Présent de l'indicatif**: а) в усній формі; б) у письмовій формі:

а) lutter, éduquer, participer; б) commencer, nager, finir, mettre, prendre.

УРОК 8

ФОНЕТИКА

Звук	Написання	Приклад
[wɛ]	oin	<i>coin</i>
[ɛ]	uin	<i>juin</i>
[jɛ]	ien	<i>bien</i>

У французькій мові три голосні звуки [u], [y], [i] у сполучення з наступними за ними голосними вимовляються дуже коротко і утворюють з цим голосним один склад. Наприклад: *noix* [nwa], *puis* [p i], *ciel* [sjɛl].

Напівголосні можуть сполучатися як з чистими голосними, так і з носовими голосними. Наприклад: *coin*, *viande*, *science*, *révolution*, *lien*.

Правила читання

Буквосполучення **sc** перед **e, i, u** вимовляється як [s]: *descendre*.
Перед **a, o, u** буквосполучення **sc** вимовляється як [sk]: *scolaire*.

Фонетичні вправи

Вправа 1. Прослухайте слова. Повторіть їх за викладачем. Прочитайте ці слова самостійно.

Point	moins	juin	Ukrainien
pointu	moindre	bien	Parisienne
coin	joint	rien	tien
soin	joindre	mien	combien

Вправа 2. Прочитайте текст. Випишіть з нього всі слова зі звуками 1) [wɛ], 2) [jɛ].

A.Jacquet, supporteur de l'équipe de France, ancien entraîneur de cette équipe.
"Le Monde", Dimanche, №30,
lundi, 1-er juillet 2002.

JE ME SOUVIENS...

La Coupe du monde s'achève et, déjà, les souvenirs me rattrapent. Je veux garder pour toujours une excellente impression de cette compétition et de ce pays magnifique, de la Corée du Sud.

Je me souviens de ces immeubles à perte de vue, de ces grands ensembles numérotés au pied desquels des rizières sont cultivées. Je me souviens des femmes pliées en deux, les genoux dans l'eau, avec leurs grands bonnets sur la tête,

travaillant inlassablement. Je me souviens des gestes millimétrés des vendeurs au marché devant leur étals de fruits et de légumes.

Je me souviens de ces bateaux gigantesques dans les ports et ces enfilades interminables de voitures neuves sortant des usines, sur des kilomètres et des kilomètres.

Je me souviens de la gentillesse des gens, du temps qu'il consacrent à vous aider dans la rue, vous prenant par la main, s'il le faut, pour vous emmener où vous le souhaitez.

Je me souviens de leur fierté de communiquer avec des étrangers.

Je me souviens de la cérémonie d'ouverture de la Coupe du monde qui racontait l'histoire de la Corée. Je me souviens de la défaite des Français face au Sénégal.

Je me souviens de l'ambiance formidable pendant le match entre la Corée et la Pologne, avec ses supporters habillés en rouge qui n'arrêtaient pas de taper dans leurs mains. Je me souviens de ces stades fantastiques, tous dotés d'un terrain d'entraînement avec des projecteurs et des tribunes autour comme un vrai petit stade. Je me souviens de la beauté des pelouses, de vraies moquettes, que j'avais honte de fouler avec mes souliers de ville.

Je me souviens de cette atmosphère paisible pendant les matches, sans la moindre agressivité.

Je me souviens (avoir vu) de ces bons matches et de bons joueurs. Je me souviens d'une belle Coupe du monde de football.

Vocabulaire

se rencontrer en Coupe du monde – *зустрітися на змаганнях на Кубок світу*
 se jouer (la finale se jouera au Japon, près de Tokyo) – *грати, розігрувати (фінал буде розіграний у Японії, недалеко від Токіо)*

se dérouler (la première rencontre se déroulera) – *проходити, відбуватися*

le face-à-face entre deux équipes – *поєдинок двох команд*

je me souviens de la cérémonie d'ouverture de la Coupe du monde – *я згадую про церемонію відкриття Кубку світу*

qui raconte l'histoire de ce pays – *який, яка розповідає про історію цієї країни*

Questions pour le texte

1. Quel est le titre de ce texte?
2. Quand est-il publié?
3. Où est-il publié? Dans quel ouvrage (journal, revue, livre, document de recherche)?
4. Qui est l'auteur de ce texte?
5. Connaissez-vous cet homme ?
6. Comment est son rôle dans le développement du football français?
7. De laquelle Coupe du monde se souvient-il dans cet article?
8. Quelle équipe remporte la victoire?
9. Pouvez-vous nommez les meilleurs joueurs de cette compétition?

Завдання до тексту

Завдання 1. Випишіть незнайомі слова. Перекладіть їх на рідну мову за допомогою словника. Зробіть письмовий переклад тексту.

Завдання 2. Дайте відповіді на питання до тексту.

Завдання 3. Підготуйте усну розповідь про спортивні змагання, вживаючи слова та словосполучення : je me souviens de, notre équipe, prendre part à, la compétition, notre entraîneur, les supporters, une excellente impression, travailler inlassablement, pour gagner.

ГРАМАТИКА

Займенникові дієслова

Les verbes pronominaux

Ці дієслова відмінюються за допомогою двох особових займенників; перший є підметом, другий виконує роль додатка.

Se diriger – направлятися, прямувати

Стверджувальна форма

Je me dirige	nous nous dirigeons
Tu te diriges	vous vous dirigez
Il se dirige	ils se dirigent
Elle se dirige	elles se dirigent

Заперечна форма

Je ne me dirige pas	nous ne nous dirigeons pas
Tu ne te diriges pas	vous ne vous dirigez pas
Il ne se dirige pas	ils ne se dirigent pas
Elles ne se dirige pas	elles ne se dirigent pas

S'intéresser - цікавитися

Стверджувальна форма

Je m' intéresse	nous nous intéressons
Tu t' intéresses	vous vous intéressez
Il s' intéresse	ils s' intéressent
Elle s' intéresse	elles s' intéressent

Заперечна форма

Je ne m' intéresse pas	nous ne nous intéressons pas
Tu ne t' intéresses pas	vous ne vous intéressez pas
Il ne s' intéresse pas	ils ne s' intéressent pas
Elle ne s' intéresse pas	elles ne s' intéressent pas

Граматичні вправи

Вправа 1. Провідмінійте дієслова у теперішньому часі. Перекладіть дієслова в неозначеній формі і вивчіть незнайомі слова.

se passer	s'arrêter	se laver
se rencontrer	s'approcher	se lever
se jouer	s'installer	se peigner
se dérouler	s'occuper	se raser
se dépêcher	s'adresser	se réveiller
se déshabiller	s'appeler	se tromper
se bronzer	s'achever	se coucher

Вправа 2. Провідмінійте письмово в стверджувальній та заперечній формах такі дієслова: se dérouler, se dépêcher.

Вправа 3. Прочитайте ще раз текст. Знайдіть у ньому займенникові дієслова.

УРОК 9

ФОНЕТИКА

звук	написання	приклад
[]	gn	<i>digne</i>

Приголосний []. При вимові цього звуку середня частина язика піднята до середньої частини твердого піднебіння, а кінчик язика торкається нижніх зубів.

Правила читання

Буквосполучення **gn** читається як [g]: *guerre, guide*.

Фонетичні вправи

Вправа 1. Прослухайте слова. Повторіть їх за викладачем. Прочитайте самостійно:

Ligne	campagne	guerre
digne	champagne	guêtre
signe	Bourgogne	guetter
vigne	compagnie	guichet
baigne	aligner	collègue
peigne	signer	guidon
	baigner	guitare

Вправа 2. Прочитавши текст “Le sport dans notre vie”, виписіть з тексту слова із звуком [].

LE SPORT DANS NOTRE VIE

Le sport est digne de gagner une place particulière dans notre vie. Pour s'assurer un bon état physique il faut faire du sport. Le sport renforce la santé, éduque notre volonté et autodiscipline, développe notre force et endurance, il nous

aide à surmonter les difficultés de l'existence quotidienne. On peut dire que la pratique du sport est indispensable, car le sport est curatif. Le sport peut se pratiquer individuellement ou en équipe. C'est surtout en fin de semaine qu'on va à la campagne, où on fait de la course à pied, on se baigne, on joue au football, au volley-ball, au tennis, on pratique l'athlétisme.

Au cours de dix dernières années le tennis, le football, le judo, la natation, le canotage sont devenus (deviennent) les disciplines les plus populaires dans notre pays. Il y a beaucoup de clubs et d'associations sportifs.

On pratique le sport pendant toute année. Mais c'est l'été, qui est surtout riche en compétitions sportives. Il y a beaucoup d'événements sportifs de qualité : le championnat du monde de football, les championnats de volley, de tennis, le championnat d'Europe d'athlétisme, courses cyclistes, disputées chaque année. Cela prouve que la place du sport dans la vie de la planète est très importante, qu'il a un caractère universel.

Comme les Jeux Olympiques, les grandes compétitions sont les facteurs du développement du sport. Le sport n'est pas seulement un divertissement, mais un des domaines les plus importants de la vie sociale. Le développement du sport doit être soutenu par l'Etat et les collectivités locales. Il faut surtout contribuer au développement du sport d'enfants. Il faut construire de nouvelles écoles sportives et installations de sport.

Le sport doit nous aider à dépasser nos limites physiques, découvrir de nouvelles sensations dans l'activité humaine.

Vocabulaire

être digne – *бути гідним*

gagner – *завойовувати*

particulier (-ère) – *особливий, а*

s'assurer – *забезпечувати себе*

l'état (m) physique – *фізичний стан*

renforcer la santé – *укріпляти здоров'я*

éduquer notre volonté et autodiscipline – *виховувати волю та самодисципліну*

développer notre force et endurance – *розвивати нашу силу та виносливість*

aider à surmonter les difficultés de l'existence quotidienne – *допомогати перемогати труднощі повсякденного життя*

indispensable – *необхідний*

curatif (-ve) – *лікувальний*

individuellement – *індивідуально*

en équipe – *у команді*

en fin – *у кінці*

la semaine – *тиждень*

à la campagne – *за місто, на природу*

la course à pied – *біг*

se baigner – *купатися*

jouer au football, au volley-ball, au tennis – *грати у футбол, волейбол, теніс*

pratiquer l'athlétisme – *займатися легкою атлетикою*

au cours de – *протягом*
 l'association – *асоціація*
 être riche – *багатий на*
 la compétition sportive – *спортивні змагання*
 les facteurs du développement du sport – *фактори розвитку спорту*
 l'événements sportifs de qualité – *спортивні змагання на титул (на звання)*
 le championnat – *чемпіонат*
 le divertissement -
 le domaine – *галузь*
 surtout – *особливо*
 contribuer – *допомагати, сприяти*
 construire – *будувати*
 installations de sport – *спортивні заклади*
 dépasser nos limites physiques – *перемагати наші фізичні можливості*
 découvrir de nouvelles sensations dans l'activité humaine – *відкривати нові відчуття у житті (людській діяльності)*

Questions pour le texte

1. Qu'est-ce que nous assure un bon état physique ?
2. Comment est le rôle du sport dans notre vie ?
3. Est-ce qu'il nous aide à surmonter les difficultés de notre vie quotidienne ?
4. Est-ce que le sport est curatif ? Pourquoi ?
5. Le sport, comment peut-il se pratiquer ?
6. Quel sport préférez-vous ?
7. Est-ce qu'on peut pratiquer toutes les disciplines sportives pendant (durant) toute année ?
8. Quelle saison de l'année est la plus riche en compétitions sportives chez nous ?
9. Est-ce que le sport a le caractère universel ? Prouvez-le !
10. Qui peut soutenir le développement du sport dans notre pays ?
11. Qu'est-ce qu'il faut faire pour le développement du sport dans notre pays ?
12. Qu'est-ce qui nous aide à s'assurer un bon état physique ?
13. Pourquoi la pratique du sport est-elle indispensable ?
14. Quels sports sont devenus les plus populaires dans notre pays ?
15. Quand pratique-t-on le sport ?
16. Quel caractère porte le sport actuellement ?
17. Le sport, est-il un divertissement ?
18. Qui doit contribuer au développement du sport
19. Quels sports vous plaisent le plus ?
20. Qui connaissez-vous parmi les sportifs ukrainiens ?
21. De quel club sportif êtes-vous ?

Завдання до тексту

Завдання 1. Перекладіть текст на рідну мову.

Завдання 2. Дайте відповіді на питання до тексту.

Завдання 3. Підготуйте усну розповідь про те, яку роль відіграє спорт у житті молодшої людини (у вашому житті).

ГРАМАТИКА

Безособові дієслова

У французькій мові є невелика кількість безособових дієслів: falloir, neiger, pleuvoir, gélér та інші. Вони вживаються лише у III особі однини з займенником *il*, який теж є безособовим.

Наприклад: **il faut** – *треба* **Il faut pratiquer le sport.**

il neige – *падає сніг* **Il neige depuis le matin.**

Є багато дієслів, які можуть утворювати безособові звороти: avoir, être, faire та інші.

Avoir – **il y a** – є, мається, існує

Dans votre disposition **il y a** quelques équipes.

Dans votre équipe **il y a** un attaquant-vedette.

Etre – **il est** –

Il est très utile de prendre part dans ces compétitions.

Il est difficile de gagner ce match.

Faire – **il fait** –

Il fait mauvais temps pour nos entraînements.

Il fait du vent.

Sembler – il semble –

Il me semble très illuminé.

Неозначений заміник *on*

Займенник **on** вживається в реченні як придієслівний займенник з дієсловом у III особі однини. На рідну мову сам займенник не перекладається, а дієслово перекладається III особою множини.

Наприклад: **On** commence à s'entraîner à sept heures du matin.

О сьомій годині ранку починають тренуватися.

Виходячи з контексту можна конкретизувати виконавця дії.

Наприклад: Nous pratiquons les sport d'hiver.

On commence à s'entraîner à sept heures du matin.

Ми починаємо тренуватись о сьомій годині ранку.

Неозначений займенник **on** може входити до складу безособових зворотів. Наприклад: **on peut**.

On peut surmonter les difficultés de la vie quotidienne.

Можна здолати всі труднощі повсякденного життя.

Граматичні вправи

Вправа 1. Зробіть усний переклад наведених речень:

Il faut travailler ferme. **Il est nécessaire de** contrôler son adversaire. **Il est important de** déterminer la composition de l'équipe. **Il est impossible de** propulser de la main le ballon dans les filets. **Il fait** très **chaud** dans notre salle de

gymnastique. *Il fait du vent*, mais cela n'empêche pas les skieurs. Depuis son enfance on développe sa force physique. *Il faut surmonter* les difficultés de l'existence quotidienne. *Il est indispensable de* pratiquer le sport. *On peut* le pratiquer individuellement ou en équipe. Dans notre ville *il y a* quelques écoles sportives. *On y pratique* beaucoup de disciplines sportives. Cette année *il y a* beaucoup d'événements sportifs de qualité. *Il faut* contribuer au développement du sport en Ukraine.

Вправа 2. Випишіть з тексту “Le sport dans notre vie” всі дієслова, подавши їх у неозначеній формі. Перекладіть інфінітиви на рідну мову.

Вправа 3. Перекладіть письмово на французьку мову.

1. Можливо він візьме участь у цьому змаганні.
2. Необхідно побудувати нові спортивні споруди.
3. Займатися спортом дуже корисно для вашого здоров'я.
4. Треба контролювати стан свого здоров'я.
5. Падає сніг, зимно.
6. Необхідно розвивати свою фізичну силу.
7. Можна збудувати спортивний майданчик для дітей.
8. Спортсментами займаються з дитинства.
9. У нашому місті є багато видатних спортсменів.
10. Вони беруть участь у змаганнях високого рівня.

УРОК 10

ФОНЕТИКА

Звук	Написання	Приклад
[]	in	<i>matin</i>
	im	<i>simple</i>
	ain	<i>main</i>
	aim	<i>faim</i>
	ein	<i>peintre</i>
[]	un	<i>chacun</i>
	um	<i>parfum</i>

Правила читання

Літера **z** завжди читається: *le zéro, le gaz, le jazz.*

Фонетичні вправи

Вправа 1. []

chemin	impulsif	ainsi	peindre
vin	improviste	américain	peinture
incapable	imprudent	Américain	teint
institut	impression	napolitain	teindre
inconnu	impossible	demain	teinture
incomplet	imprévu	faim	

Вправа 2. []

brun	emprunt	parfum
aucun	quelqu'un	chacun

Вправа 3. Прослухайте вірш, повторіть за викладачем. Прочитайте його самостійно.

LE MESSAGE**Jacques Prévert**

La porte que quelqu'un a ouvert
 La porte que quelqu'un a refermé
 La chaise où quelqu'un s'est assis
 Le chat que quelqu'un a caressé
 Le fruit que quelqu'un a mordu
 La lettre que quelqu'un a lu
 La chaise que quelqu'un a renversé
 La porte que quelqu'un a ouvert
 La route où quelqu'un court encore
 Le bois que quelqu'un traverse
 La rivière où quelqu'un se jette
 L'hôpital où quelqu'un est mort.

Вправа 4. Прослухайте переклад вірша.

Вправа 5. Прочитавши текст “Kyïv – capitale de l'Ukraine”, випишіть слова зі звуками [] та [].

KYIV – CAPITALE DE L'UKRAINE

Kyïv, capitale de l'Ukraine souveraine et indépendante est le centre politique, administratif, économique et culturel du pays. C'est une des plus belles et anciennes villes du monde.

L'histoire de Kyïv commence par une légende: trois frères – Kyi, Chtchek et Khorive et leur soeur Lybed fondent sur les collines, au bord du Dnipro, cette ville, qui reçoit le nom de Kyi. Au IX –ème siècle, la ville devient un centre de commerce et la capitale de l'Etat russe ancien – la Russie Kyïvienne. C'est sous le règne du prince Yaroslav le Sage et en l'honneur de la victoire sur les Pétchéniègues au XI-ème siècle qu'on érige la célèbre cathédrale Sainte-Sophie. C'est le temple splendide aux treize dômes dorés. Ses fresques des XI –ème et XII –ème siècle, son intérieur merveilleux, décoré de magnifiques mosaïques sont connus dans le monde entier. Cette cathédrale abrite le sarcophage en marbre blanc de Yaroslav le Sage. C'est le lieu de sacre des souverains pendant des siècles, c'est là que se déroulent les pourparlers, on y écrit des annales.

Kyïv est riche en nombreux monuments historiques parmi lesquels on compte la Porte d'Or, la Laure de Petchersk avec ses catacombes, la Trinité, la cathédrale de l'Assomption qui frappe les visiteurs par sa beauté merveilleuse. C'est ici que Nicone et Nestor écrivent la première histoire de la Russie ancienne. Il y a aussi la cathédrale de Saint-Vladimir où l'on admire la peinture de V.Vasnetsov et M.Nesterov, le Podol – le quartier le plus ancien de la ville.

A la “descente Saint-André” chaque maison évoque notre histoire, l’église Saint-André, édifice original à cinq coupes, bâti d’après le projet de Bartolomeo Rastrelli.

Kyïv est un important centre culturel où il y a beaucoup de musées, de théâtres, de bibliothèques et de cinémas. Des millions d’étudiants font leurs études à l’Université Chevtchenko, à l’Académie Kyïvo-Moguylanska, aux autres établissements d’enseignement supérieur.

La vie culturelle de la capitale est riche et variée. A Kyïv il y a un grand nombre de musées: le Musée Chevtchenko, le Musée d’histoire, le Musée des arts appliqués ukrainiens, les Musées des arts occidentaux et orientaux et d’autres. La ville compte plusieurs théâtres et établissements de culture, dont les principaux sont le théâtre d’opéra et de ballet Chevtchenko, le théâtre dramatique ukrainien Ivan Franko, le théâtre dramatique russe Lessia Oukraïnka, le théâtre d’opérette.

Kyïv est aujourd’hui une des plus belles villes du monde. Les jolis édifices, les stations de métro, les jardins et les parcs, le Dniepro font la beauté de la capitale.

L’artère principale de Kyïv est Khreschtchatik, ensemble architectural moderne, remarquable par ses grands immeubles, ses marronniers, ses magasins et ses cafés.

Vocabulaire

la capitale – *столиця*
 le pays – *країна*
 le monde – *світ*, dans le monde entier – *у всьому світі*
 la colline – *пагорб*
 l’Etat (*m*) – *держав*
 sous le règne – *за часів...*
 en l’honneur (*m*) – *на честь*
 la victoire sur – *перемога над*
 la cathédrale – *собор*
 le temple – *храм*
 le dôme – *купол*
 le marbre – *мармур*
 le sacre – *коронація*
 les pourparlers – *переговори*
 les annales – *літописи*
 la Porte d’Or – *Золоті ворота*
 la Trinité – *Троїця*
 l’Assomption (*f*) – *Перша пречиста*
 la beauté – *краса*
 la peinture – *живопис*
 le quartier – *квартал*
 l’édifice (*m*) – *будівля*
 d’après le projet – *за проектом*
 les milliers – *тисячі*
 commencer – *починати*

fonder – заснувати
 devenir – ставати
 ériger – споруджувати
 décorer – прикрашати
 connaître – знати
 abriter – тут: давати притулок, зберігати
 sacrer – коронувати
 se dérouler – відбуватися, проходити
 compter – тут: вважати
 frapper par – вражати чимось
 évoquer – нагадувати
 bâtir – будувати

Questions pour le texte

1. Quelle ville est la capitale de notre patrie?
2. Par quoi commence l'histoire de Kyïv?
3. Où a été fondée cette ville?
4. Quand est-elle devenue la capitale de l'Etat russe ancienne?
5. Comment s'appelle cet Etat?
6. Quand a été érigée la cathédrale Sainte-Sophie?
7. Qu'est-ce qu'elle abrite?
8. Comment est le sarcophage de Yaroslave le Sage?
9. Nommez les monuments historiques de Kyïv.
10. Qui a écrit la première histoire de la Russie ancienne?
11. Pouvez-vous nommer le quartier le plus ancien de Kyïv?
12. Comment est l'église de Saint-André?
13. Quels établissements d'enseignement supérieur de Kyïv sont les plus connus?
14. Avez-vous visité Kyïv?
15. Quelle est l'artère principale de cette ville?

Завдання до тексту

Завдання 1. Перекладіть текст на рідну мову.

Завдання 2. Дайте відповіді на питання до тексту.

Завдання 3. Підготуйте усну розповідь про столицю України.

ГРАМАТИКА

Прикметник

Прикметник є частина мови, що вказує на ознаку предмета чи особи. Прикметники у французькій мові мають форми чоловічого та жіночого роду.

1. Основним правилом утворення прикметників жіночого роду є додавання німого **-e** до форми прикметника чоловічого роду.

Наприклад: *grand – grande, gris – grise.*

Якщо прикметник чоловічого роду закінчується на **-e**, то у жіночому роді він не змінюється, має таку ж форму. Наприклад: *stable – stable, large – large*.

2. Від прикметників чоловічого роду, що закінчуються на: **-el, -eil, -en, -on, -et** прикметники жіночого роду утворюються шляхом подвоєння кінцевої приголосної. Наприклад:

visuel – visuelle
pareil – pareille
européen – européenne
bon – bonne
cadet – cadette

Виняток: 7 прикметників:

complet	concret	discret	secret
désuet	replet	inquiet	

Вони приймають у жіночому роді кінцеву **-e** та **accent grave** над передостаннім **e**. Наприклад: *complet – complète*.

3. Якщо в чоловічому роді прикметник закінчується на **-f**, то в жіночому воно замінюється на **-ve**. Наприклад: *neuf – neuve, naïf – naïve*.

4. Прикметники на **-er, -ier** в жіночому роді мають закінчення **-ère, -ière**. Наприклад: *amer – amère, entier – entière*.

5. Прикметники на **-eur, -eux** приймають у жіночому роді **-euse; -oux** приймають **-ouse**. Наприклад: *sérieux – sérieuse, moqueur – moqueuse, jaloux – jalouse*.

Прикметники на **-teur** приймають у жіночому роді **-trice**. Наприклад: *protecteur – protectrice, consolateur – consolatrice*.

6. Деякі прикметники чоловічого роду мають дві форми однини. Наприклад: *beau, nouveau, vieux, fou*. Другою формою цих прикметників є: *bel, nouvel, vieil, fol*. Друга форма вживається перед іменниками, що починаються голосною або **h** німого. Жіночий рід цих прикметників утворюється від другої форми шляхом подвоєння останньої приголосної та додаванням кінцевого **-e**:

bel – belle
nouvel – nouvelle
vieil – vieille
fol – folle.

7. Деякі прикметники у жіночому роді мають особливу форму:

bas – basse
grec – grecque
public – publique
blanc – blanche
franc – franche
frais – fraîche, тощо.

Множина прикметників

Прикметники завжди узгоджуються з іменником, до якого вони відносяться у роді і числі. Множина прикметників утворюється за такими правилами:

1. Головне правило – додавання **-s** у кінці слова: *petit – petits, petite – petites*.

Прикметники у множині не змінюються, якщо в однині вже мають **-s** або **-x** у кінці слова. Наприклад: *gris – gris, heureux – heureux*.

2. Прикметники на **-eau** набувають у множині **-x**: *nouveau – nouveaux*.

3. Прикметники на **-al** приймають у множині **-aux**. Наприклад: *amical – amicaux, général – généraux*.

Виняток: *banal, fatal, glacial, natal, naval*. Ці прикметники у множині набувають **-s** у кінці слова. Наприклад: *final – finals*.

Прикметники займенникові

Їх існує кілька видів: присвійні, вказівні, питальні, неозначені. Вони, як і артикль, визначають іменник, тобто вказують на його рід і число.

Присвійні прикметники

Вони стоять завжди перед іменниками і мають такі форми:

Однина		Множина
Чоловічий рід	Жіночий рід	Для обох родів
mon – <i>мій</i>	ma – <i>моя</i>	mes – <i>мої</i>
ton – <i>твій</i>	ta – <i>твоя</i>	tes – <i>твої</i>
son – <i>його, її</i>	sa – <i>його, її</i>	ses – <i>їх</i>
notre – <i>наш</i>	notre – <i>наша</i>	nos – <i>наші</i>
votre – <i>ваш</i>	votre – <i>ваша</i>	vos – <i>ваші</i>
leur – <i>їх</i>	leur – <i>їх</i>	leurs – <i>їх</i>

Якщо іменники жіночого роду починаються з голосної або німого **h**, то замість форм *ma, ta, sa* вживаються форми чоловічого роду: *mon, ton, son*.

Вказівні прикметники

Однина		Множина
Чоловічий рід	Жіночий рід	Для обох родів
ce, cet – <i>цей</i>	cette – <i>ця</i>	ces – <i>ці</i>

Форма чоловічого роду **cet** використовується перед іменниками, що починаються з голосної чи німого **h**, напр.: *cet entraîneur, cet homme*.

Питальні прикметники

quel – *який*

quelle – *яка*

quels – *які* (для ч.р.)

quelles – *які* (для ж.р.)

Наприклад: **Quel** sport pratiquez-vous ?

Quelle équipe est préférée ?

Граматичні вправи

Вправа 1. Напишіть в чоловічому, жіночому роді та у множині всі прикметники, що ви зустріли в тексті “Kyïv – capitale de l’Ukraine”.

Вправа 2. Перекладіть прикметники на французьку мову, узгоджуючи їх з іменниками:

Ce sportif est (*сильний*). Ma bicyclette est (*сірий*).
 Cette sportive est (*сильна*). Ma voiture est (*нова*).
 Le vent est (*свіжий*). Cette femme est (*стара*).
 Mon appartement est (*світлий*). Cet homme est (*старий*).
 Mon garçon est (*щасливий*). Notre maison est (*великий*).
 Ma mère est (*щаслива*).

Вправа 3. Напишіть у жіночому роді:

intelligent	natal	naturel	passif
instruit	moyen	jeune	victorieux
artificiel	blanc	national	laborieux
bas	vieux	large	protecteur
grec	menteur	bref	franc
bel	public	long	inquiet
pâle	froid	français	sérieux
nouveau	fier	paresseux	commun
muet	court	personnel	cadet
ancien	actif	neuf	entier

Вправа 4. Напишіть прикметники у множині, узгоджуючи їх у роді з іменниками, перекладіть речення за допомогою словника.

1. Elle a les yeux (bleu).
2. Ces buts sont (nombreux).
3. Je connais les (nouvel) chefs d'équipes.
4. Ses soeurs (cadet) pratiquent la natation.
5. Les stations de ski sont bien (riche).
6. Qui organise les Jeux (olympique) d'hivers ?
7. Ce sportif a les obstacles (psychologique).
8. Nous avons nos (petit) vacances.
9. Les (long) files de voitures se croisent.
10. Je visite le (dernier) match.

Вправа 5. Напишіть наведені вище прикметники у множині чоловічого та жіночого роду. Наприклад: intelligent – intelligents, intelligentes.

Вправа 6. Перекладіть наведені у дужках детермінативи, узгоджуючи з відповідними іменниками й займенниками:

1. On fait (*свою*) зарядку.
2. (*Наша*) équipe compte 20 joueurs.
3. Ce sont les meilleurs sportifs de (*нашої*) pays.
4. (*Цей*) match est très difficile.
5. Il répare (*свій*) bicyclette.
6. Chaque touriste a (*свою*) histoire à raconter.
7. Les vélos à nous sont (*наші*) vélos.
8. Nous devons soigner (*своє*) santé.
9. (*Ці*) jeunes filles entrent dans la salle d'entraînements.
10. (*Яке*) est votre nom ?

11. (Яким) sport pratiquez-vous ?
12. (Котра) heure est-il ?
13. (Який) style préférez-vous ?
14. (Що за) temps fait-il en automne ?
15. (Це) règle a ses exeptions.

УРОК 11

ФОНЕТИКА

звук	написання	приклад
[w]	ou перед голосною, що вимовляється	<i>jouer</i> [jwe]
[wa]	oi	<i>mois</i>
[]	u перед голосною, що вимовляється	<i>nuit</i>

Правила читання

Фонетичні вправи

Вправа 1. Прослухайте слова. Повторіть їх за викладачем, Прочитайте самостійно.

voir	puis	mois
pouvoir	nuit	soit
devoir	suit	fois
recevoir	fuir	rouer
vouloir	fuite	jouer
toit	nuire	tuer

Вправа 2. Прослухайте вірші, повторіть їх за викладачем. Прочитайте самостійно, правильно вимовляючи вивчені звуки французької мови.

TRISTESSE

J'ai faim
J'ai froid
J'ai peur
Mes mains,
ma voix,
mon cœur
Sans toi
Sans joie
Demain je meurs

CHEZ LE...

Je suis allé chez le coiffeur
Avec ma petite soeur
Je n'ai plus mes longs cheveux
Mais je vois beaucoup mieux
Je suis allé chez le docteur
Je n'ai pas peur
J'ai fais tout ce qu'il m'a dit
Maintenant je suis guéri.

LES SAISONS DE L'ANNÉE

L'année a 12 mois. Ce sont : **janvier, février, mars, avril, mai, juin, juillet, août, septembre, octobre, novembre, décembre.** Dans une année il y a 4 saisons : **l'hiver, le printemps, l'été et l'automne.** Chaque saison dure trois mois. Chacune a son charme.

Janvier c'est le premier mois de l'année. Par janvier commence **l'hiver**.

En hiver il fait froid, il neige, il gèle. La neige couvre la terre, les champs, les toits des maisons d'un grand tapis blanc. Nous aimons beaucoup l'hiver et les sports d'hiver : le ski, le patinage, le patinage artistique, le hockey sur glace.

Le printemps vient après l'hiver. Les champs sont verts, adieu l'hiver !

Il fait beau temps, c'est le printemps. Le printemps c'est la plus belle saison de l'année. Au printemps la nature s'éveille. La neige fond et ruisseaux coulent dans les rues. Les arbres se couvrent de feuilles vertes. Les champs, les forêts, les parcs reverdissent, tout commence à fleurir. Le ciel est bleu, le soleil brille, les oiseaux chantent; il fait beau.

Puis vient **l'été**. C'est aussi une belle saison de l'année. En été il fait chaud.

Surtout au mois de juillet. Les jours sont longs et chauds, les nuits sont très courtes, mais elles portent la fraîcheur. C'est le meilleur temps pour pratiquer le sport. On pratique la natation, le canotage, l'athlétisme, le cyclisme, le tennis, le volley, le football etc. En été ont lieu les événements sportifs de qualité. Les grandes compétitions sont les facteurs du développement du sport. En été tout le monde consacre plus de temps à courir, à marcher, à nager. Tout le monde veut dépasser ses limites, découvrir de nouvelles sensations dans l'activité physique. L'été est aussi le temps de grandes vacances et des voyages. On va au bord de la mer pour se baigner et se bronzer au soleil. Vous pouvez aller dans les montagnes ou à la campagne. Dans les jardins mûrissent les fruits. Les légumes mûrissent dans les champs.

Le premier septembre commence **l'automne**. Les jours deviennent plus courts, les nuits plus longues. Il fait moins chaud. Les feuilles des arbres commencent à jaunir. Elles tombent par terre et la couvrent d'un beau tapis d'automne. Il fait souvent mauvais temps. Il fait du vent. Il pleut. Les oiseaux partent pour les pays lointains.

Vocabulaire

le mois – *місяць*

la saisons – *пора року*

l'hiver (*m*) – *зима* en hiver – *взимку*

le printemps – *весна*

l'été (*m*) – *літо*

l'automne (*m*) – *осінь*

l'année – *рік*

il fait froid – *холодно*

la neige – *сніг*, il neige – *йде сніг*

il gèle – *морозить*

couvrir – *покривати*

la terre – *земля*

le champ – *поле*

les toits – *дахи*

le tapis – *килим*

blanc – *білий*

la nature – *природа*

s'éveiller – *просинається*
 la neige fond – *сніг тане*
 ruisseaux coulent dans les rues – *струмки стікають у ріки*
 les arbres se couvrent de feuilles vertes – *дерева покриваються зеленими
листочками*
 la forêt – *ліс*
 reverdir – *знов стає зеленим*
 fleurir – *квітне*
 le ciel – *небо*
 le soleil – *сонце*
 briller – *блищати*
 les oiseaux chantent – *птахи співають*
 il fait beau – *хороша погода*
 il fait chaud – *тепло*
 surtout – *особливо*
 le jour – *день*
 la nuit – *ніч*
 long (-e) – *довгий, -а*
 chaud (-e) – *теплий, -а*
 court (-e) – *короткий, -а*
 la fraîcheur – *свіжість*
 consacrer – *присвячувати*
 tout le monde – *всі*
 le temps – *час*
 les grandes vacances – *канікули*
 les voyages – *поїздки, подорожі*
 au bord de la mer – *на березі моря*
 se baigner – *купатися*
 se bronzer – *загоряти*
 dans les montagnes – *у гори*
 les jardins – *сади*
 mûrir – *стигнути*
 les fruits – *фрукти*
 les légumes – *овочі*
 devenir – *ставати*
 l'arbre (m) – *дерево*
 tomber – *падати*
 par terre – *на землю*
 il fait du vent – *дме вітер*
 il pleut – *йде дощ*
 les oiseaux – *птахи*
 partir – *тут: улітати*
 les pays lointains – *далекі країни*

Questions pour le texte

1. Quelle est la durée de l'année ?
2. Nommez le nombre de jours de l'année.
3. Comment s'appelle l'année qui a 366 jours ?
4. En quelle année sommes-nous ?
5. En quelle année êtes-vous né(-e) ?
6. Nommez les mois de l'année.
7. Quelle saison est votre saison préférée ?
8. Pourquoi elle est votre saison préférée ?
9. Comment est le temps en hiver (au printemps, en été, en automne) ?
10. Pouvez-vous pratiquer votre sport en hiver ?

Завдання до тексту

Завдання 1. Перекладіть текст на рідну мову.

Завдання 2. Дайте відповіді на питання до тексту.

Завдання 3. Підготуйте усну розповідь про природні та погодні особливості Вашого рідного краю та про Ваші заняття спортом у різні пори року.

ГРАМАТИКА

Ступені порівняння прикметників

Є два ступені порівняння прикметників: вищий та найвищий.

Вищий утворюється за допомогою прислівників **plus** (*більше*), **moins** (*менше*) та **aussi** (*також*), що ставляться перед прикметником та сполучника **que** (*ніж, за*), що ставиться після прикметника. Наприклад:

Ce stade est **plus grand que** le stade de l'Université.

Ce stade est **moins grand que** le stade de l'Université.

Ce stade est **aussi grand que** le stade de l'Université.

Прислівник **plus** виражає більшу міру якості, **moins** – меншу міру якості, **aussi** – однаково міру якості.

Найвищий ступінь утворюється за допомогою прислівників **plus, moins** з означеним артиклем **le, la, les** перед ними. Наприклад:

Cette école sportive est **la plus connue** dans notre ville.

Cette école sportive est **la moins connue** dans notre ville.

Деякі прикметники утворюють ступені порівняння шляхом зміни основ.

Прикметники **mauvais** і **petit** можуть утворювати ступені порівняння двома способами.

Прикметник	Вищий ступінь	Найвищий ступінь
bon – <i>хороший</i>	meilleur – <i>кращий</i>	le meilleur – <i>найкращий</i>
mauvais – <i>поганий</i>	pire – <i>гірший</i> (plus mauvais)	le pire – <i>найгірший</i> (le plus mauvais)
petit – <i>маленький</i>	moindre – <i>менший</i> (plus petit)	le moindre – <i>найменший</i> (le plus petit)

Граматичні вправи

Вправа 1. Дайте відповіді на запитання: *Qu'est-ce qui est le plus lourd ? l'huile ou l'eau? Qui est le plus heureux ? le riche ou le pauvre? Quel est le jour le plus long de l'année ? Quel est le meilleur légume ? le meilleur dessert? Quel est le plus grand des animaux ? le plus gros? Quel est le sport le plus dangereux?*

Вправа 2. Поставте прикметники поданих речень у вищому ступені. Наведіть приклади всіх ступенів вираження якості.

1. Ces stations de sport sont riches que les stations ukrainiennes.
2. Nos jeux sont ... intéressants que les jeux de nos adversaires.
3. Les entraînements de votre équipe sont ... rares que les entraînements de l'équipe adverse.
4. Cette fille est ... sportive que ma fille.
5. Ce footballeur est ... actif que l'attaquant.
6. Vous êtes ... fort que moi.

Вправа 3. Складіть речення, в які б входили нижченаведені прикметники у найвищому ступені: *le plus important, le moins important, les plus grands, la plus belle, le plus intéressant.*

Вправа 4. Поставте прикметники у найвищому ступені:

1. Ce sont (bons) sportifs de notre faculté.
2. Cette situation est (mauvaise).
3. C'est (bon) exercice pour la santé.
4. Paris est (belle) ville du monde.
5. Il est (mauvais) sportif de notre équipe.

ВІД БУКВИ ДО ЗВУКА

Буква	Звук	Положення в слові	Приклади
a	[a]	У будь-якому положенні	<i>la camarade, Canada, basse, bas</i>
à	[a]	У будь-якому положенні	<i>là</i>
â	[a:]	У будь-якому положенні	<i>pâte, pâte</i>
a	[a]	Перед z , перед ss	<i>vase, classe, passe</i>
aë	[aɛ]	У середині слова	<i>Raphaël</i> , вийняток <i>de Staël</i> [də sta:l]
aï	[ai]	Не перед голосним	<i>païr</i>
	[aj]	Перед голосним	<i>faïance</i>
ai	[ɛ]	У будь-якому положенні	<i>clair, baisse</i>
aim, ain	[ɛ:]	На кінці слова і перед приголосним	<i>la faim, sain</i>
am, an	[a:]	На кінці слова і перед приголосним	<i>le camp, le plan, camper</i>
au	[o:]	---	<i>aussi, haute, haut, laurier</i>
ay	[ɛi]	Перед приголосним	<i>le paysan, le pays</i>
	[ɛj]	Перед голосним	<i>le crayon, payer</i>
b	[b]	На початку і в середині слова	<i>le bal, la chambre, l'abbé</i>
	----	На кінці слова не вимовляється	<i>plomb</i> [pl]
c	[k]	Перед a, o, u , приголосним і на кінці слова	<i>car, la cour, le cube, la craie, le parc, але</i> <i>tabac</i> [taba]
	[s]	Перед e, i, y	<i>commencer, merci, le cycle</i>
cc	[ks]	Перед e, i, y	<i>accepter</i>
	[k]	Перед a, o, u	<i>accuser</i>
ce	[s]	Перед a, o, u	<i>douceâtre</i>
ç	[s]	Перед a, o, u	<i>ça, la leçon, le reçu</i>
ch	[ʃ]	Перед голосним	<i>cher</i> [ʃɛr], <i>chanter</i> [ʃa: te]
	[k]	Перед голосним рідко	<i>le chœur</i> [kœ :r]
		Перед приголосною завжди	<i>technique</i> [teknik]
cch	[k]	Рідко	<i>Bacchus</i>
ck	[k]	Рідко	<i>bock</i>
ct	---	На кінці слова не вимовляється	<i>aspect</i> [aspɛ]
	[kt]	На кінці слова вимовляється	<i>direct</i> [direkt]
d	[d]	На початку і в середині слова	<i>donner, adieu</i>
e	[ə]	У відкритому складі	<i>premier, ce</i>
	[e]	Перед кінцевими r, z, d , що не вимовляються	<i>marcher, assez., le pied</i>
	[ɛ]	У закритому складі, перед двома приголосними і в суфіксі -et	<i>traverser, nous permettons, cadet</i>
	[ə]	На кінці слова	<i>robe</i>
é	[e]	У будь-якому положенні	<i>l'été, l'événement</i>
è	[ɛ]	У будь-якому положенні	<i>la mère</i>
ê	[ɛ]	У будь-якому положенні	<i>la tête, prêt</i>
eau	[o]	У будь-якому положенні	<i>le tableau</i>
ei	[ɛ]	---	<i>beige, peigner</i>
eim, ein	[ɛ:]	Перед приголосним і на кінці слова	<i>plein</i>
em	[a:]	Перед приголосним	<i>le temps</i>
en	[a:]	Перед приголосним	<i>entrer</i>
	[ɛ:]	Після i та на кінці слова	<i>rien, il vient</i>
enn	[an]	У префіксі	<i>ennuyer</i>
eu	[œ]	У середині слова	<i>neuf</i>
	[o]	На кінці слова	<i>peu</i>

f	[y]	У формах дієслова	<i>il eut, il a eu</i>
g	[f]	У будь-якому положенні	<i>faire, le café, le chef, fou, vif, effacer</i>
	[g]	Перед a, o, u і приголосним	<i>aigu, grand</i>
	[]	Перед e, i, y	<i>âgé, le logis, le gypse</i>
	[g]	На кінці слова (після голосного)	<i>le joug, le zigzag, le pouding</i>
gn	---	На кінці слова не вимовляється	<i>le sang, le faubourg</i>
gu	[]	—	<i>Espagne, gagner, stagnant</i>
	[gw]	Перед a	<i>lingual</i>
	[g]	Перед e, é	<i>la guerre, draguer</i>
	[g]	Перед i	<i>le guide, la guitare</i>
guë	[gy]	На кінці слова	<i>aiguë</i>
gg	[g]	Перед a, o, u і приголосним	<i>aggraver</i>
	[g]	Перед e, i, y	<i>suggérer</i>
	[g]	На кінці слів	<i>Egg [ɛg]</i>
h	----	У будь-якому положенні не вимовляється	<i>habiter, la trahison</i>
		h muette	<i>l'habit</i>
		h aspirée	<i>le héros</i>
i, î	[i]	Перед приголосним і e німим	<i>la liste, l'île, la sortie</i>
	[j]	Перед голосним, що вимовляється	<i>premier</i>
	[ij]	Після двох приголосних, друга з яких g або l	<i>l'encrier, le peuplie, pliant</i>
il	[i]	На кінці слова (після приголосного)	<i>gentil</i>
	[j]	Після голосного	<i>le conseil</i>
ill	[j]	Після голосного	<i>travailler</i>
	[ij]	Після приголосного	<i>la famille</i>
	[ill]	У префіксі	<i>illettré</i>
im	[ɛ:]	Перед приголосним	<i>simple</i>
	[im]	На кінці латинських слів	<i>par intérim</i>
imm	[im]	У префіксі	<i>immédiat</i>
	[imm]		<i>l'immeuble</i>
in	[ɛ:]	На кінці слова і перед приголосним	<i>la fin, intéressant</i>
j	[]	У будь-якому положенні	<i>jeune</i>
k	[k]	У будь-якому положенні	<i>le kilo</i>
l	[l]	На початку, у середині, на кінці слова	<i>long, saluer, le sel</i>
m	[m]	На початку слова і між голосними	<i>monter, l'ami</i>
n	[n]	На початку, у середині слова	<i>nez</i>
o	[]	У середині слова	<i>porter</i>
	[o:]	На кінці слова і перед [z]	<i>le métro, la rose</i>
ô	[o:]	У будь-якому положенні	<i>le rôle, le pôle</i>
œ	[œ]	У будь-якому положенні	<i>l'œil</i>
oé	[wa]	У будь-якому положенні	<i>le poêle</i>
œu	[œ]	У середині слова	<i>la soeur</i>
	[o:]	На кінці слова	<i>le noeud</i>
oi, oî	[wa]	У будь-якому положенні	<i>voici, croître</i>
oin	[wɛ:]	На кінці слова і перед приголосним	<i>loin, le pingouin</i>
oï	[i]	Не перед голосним	<i>Moïse</i>
	[j]	Перед голосним та на кінці слова	<i>Tolstoï</i>
om, on	[:]	Перед приголосним і на кінці слова	<i>rompre, le nom, pardon, le pont</i>
ou, oû	[u]	Перед приголосним і на кінці слова	<i>toujours, fou</i>
ou	[w]	Перед голосним	<i>oui, louer</i>

p, pp	[p]	На початку і в середині слова	<i>le père, apprendre</i>
ph	[f]	У словах грецького походження	<i>la philologie</i>
q	[k]	На кінці двох слів	<i>le coq, cinq</i>
qu	[k]	Перед голосним	<i>quatre, qui</i>
r, rr	[r]	У будь-якому положенні	<i>rien, le cri, arriver</i>
s	[z]	Між голосними	<i>oser, résolution, rose</i>
	[s]	Між голосними після префіксів	<i>antiseptique</i>
	[s]	На початку, в середині слова перед або після приголосного	<i>sonner, rester, corse, esprit</i>
	[z]	У середині слова рідко	<i>balsamique, Alsace, subsister</i>
	---	На кінці слова не вимовляється	<i>alors, bois</i>
	[s]	На кінці слова рідко	<i>as [as], jadis [a:dis], sens [sa:s]</i>
	[ʃ]	—	<i>le schème</i>
sch	[ʃ]	—	<i>le schème</i>
ss	[s]	У середині слова	<i>passer, ressentir</i>
t, th	[t]	На початку і в середині слова	<i>la tasse, porter, le thème, la tête</i>
	---	На кінці слова не вимовляється	<i>le mot, cadet, l'achat</i>
ti	[sj]	Між голосними	<i>la révolution, initial</i>
	[sj]	Перед голосним після приголосного (крім s)	<i>partiel</i>
sti	[sti]		<i>la question</i>
	[si]	У суфіксі -atie	<i>la démocratie</i>
tt	[t]	У середині слова	<i>attraper</i>
tz	[ts]	На кінці слова	<i>Fritz [frits]</i>
	[s]	Рідко	<i>Metz [mes]</i>
u, û	[y]	Перед приголосним і на кінці слова	<i>sûr, la rue</i>
u	[]	Перед голосним	<i>huit</i>
um	[m]	На кінці слова	<i>l'album</i>
	[œ:]	Перед приголосним	<i>humble</i>
un	[œ:]	На кінці слова і перед приголосним	<i>brun, lundi</i>
uy	[ij]	Перед голосним	<i>essuyer</i>
v	[v]	У будь-якому положенні	<i>vite, laver</i>
w	[v]	У словах англійського походження	<i>le wagon, le tramway</i>
x	[ks]	На початку слова	<i>le xylophone</i>
	[gz]	У префіксі ex- перед голосним	<i>l'examen</i>
	[ks]	У префіксі ex- перед приголосним	<i>l'express</i>
	[ks]	У середині слова	<i>fixer</i>
	[z]	Рідко у середині слова	<i>dixième</i>
	[s]	Рідко у середині слова	<i>Bruxelles</i>
	---	На кінці слова не вимовляється	<i>le prix</i>
	[ks]	Рідко на кінці слова	<i>index</i>
	[s]	Рідко на кінці слова	<i>coccix</i>
	[i]	Перед приголосним	<i>la pyramide</i>
	[j]	Перед голосним	<i>les yeux, le yatagan</i>
	[ij]	Між голосними	<i>envoyer</i>
	ym, yn	[ε:]	Перед приголосним і на кінці слова
z	[z]	На початку і в середині слова	<i>le zéro, le zigzag</i>
	----	На кінці слова не вимовляється	<i>vous avez</i>

Навчальне видання

Москаленко Євгенія Анатоліївна
Павлюк Олена Олегівна
Духонченко Анна Іванівна

Методичний посібник з французької мови для студентів
1 курсу факультету фізичного виховання та спорту

Коректори А.І.Духонченко, О.О.Павлюк
Відповідальний за випуск Є.А.Москаленко